
UC-NRLF

THRONFØLGER

EINAR CHRISTIANSEN

LINDOWS BØRN. Skuespil i fire Akter. 1881.

EN EGOIST. Lystspil i to Akter. 1882.

NERO. Tragisk Skuespil i fem Akter. 1885.

BRODER RUS. Komedie i fire Akter. (1888). 3die gennemsete Udgave. 1909.

JOPPE. En ung Kvindes Historie. (1889). Folkeudgave. 1911.

GENERATIONER. Skuespil i tre Akter. 1889.

PETER PLUS. Et Eventyr i fire Akter. (1890). 2det Oplag. 1890.

FOLKESNAK. Dramatisk Bagatel. 1891.

LETIZIA. 1891.

ANNETTE. Skuespil i tre Akter. 1893.

CLEOPATRA. Opera i tre Akter. 1894.

OLUF. Opera i fire Akter. 1894.

HJARL. En Ungdoms Historie. 1894.

DEN TREKANTEDE HAT. Komisk Opera i tre Akter. 1894.

FRØKEN BODIL OG HENDES BRODER. Lystspil i tre Akter. 1895.

MELLEM BRØDRE. Skuespil i fire Akter. 1896.

MINE SANGE. Med Tegninger af *Carl Thomsen*. 1896.

MODNE MÆND. Komedie i fire Akter. 1897.

COSMUS. Drama. 1897.

VIFANDAKA. Opera i tre Akter. (1897). 3die Oplag. 1905.

DYVEKE. Opera i tre Akter. 1899.

SKJØN KAREN. Folkevise-Drama i en Akt. 1899.

VIKINGEBLOD. Opera i fire Akter. 1900.

SAUL OG DAVID. Opera i fire Akter. 1902.

FÆDRELAND. En Tragedie. 1910

EINAR CHRISTIANSEN

THRONFØLGER

TRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK
FORLAG · KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXIII

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

OPTRÆDENDE

Hs. Majestæt KONGEN.

Hds. Majestæt DRONNINGEN.

Hs. kgl. Højhed KRONPRINS EUGEN, PRINS ALLAN, Læge, Hs. kgl. Højhed PRINS EMIL, Officer i Garden,	deres Sønner.

Hds. kgl. Højhed KRONPRINSESSE PALÆMONA.

Dr. juris Greve KARL HEFTY, Medlem af Thinget.

Premierlieutenant OWEN.

Dr. SHAW.

HOFMARSCHALLEN.

FRANZ, HERMAN,	Lakajer.

Handlingen foregaaer i vore Dage ved Kongens Hof i et lille konstitutionelt Rige.

FØRSTE AKT

KONGENS SOMMERSLOT.
EN AFTEN SENT I MAJ.

Et Værelse i Taarnfløjens øverste Etage.

En Dør fører ud til en Forstue, en anden, paa den modsatte Side, til et Sovekammer. Paa samme Side som denne sidste fører, længere tilbage, en Tapetdør ud til en Korridor.

Gamle Gyldenlæders Tapeter. Hvælvet Stukloft. Alt en Kjende falmet. I et Hjørne en bred Kamin med Konsol. Her i Nærheden to Armstole ved et mindre Bord. Paa Væggene Familieportræter, der er over hundrede Aar gamle. Rammerne er pragtfuldt forgyldte, Billederne uden synderlig kunstnerisk Værdi. Kvindeansigterne er de betydeligste. Et Par Stykker er taget ned for at give Plads til et Skab med Glasruder og en høj Bogreol. Midt i Rummet et stort Skrivebord, som er fyldt med Bøger og Papirer. Det vender Smalsiden mod Stuens eneste Vindue, som fra sin buede Karnaprunding aabner Udsigt over Slotsparkens Trætoppe. Det lufter mildt udefra ind i Stuens Tusmørke.

Standlampe. Skrivebordslampe. Broncekrone i Loftet. Alt elektrisk.

Henne i Vinduet, halvt lænet ud af det, staaer Dr. juris Karl Hefty, en Mand paa et Par og tredive Aar, og seer ned i Haven. Hans skjægløse, myndige Profil og hans korte, stride Haarvæxt tegner sig silhuetagtig mod Aftenlyset udenfor.

Han er galaklædt, med smaa Ordener.

Han vender sig hastigt, da han hører Døren gaa og sætter sine Lorgnetter paa.

Franz, en halvgammel, venligt udseende Mand, i rødt Livrée, kommer fra Forværelset.

FRANZ **melder.**

Det er hans kongelige Højhed, Prins Emil, som —?

HEFTY **lidt forundret.**

Ja.

Franz gaaer ud og aabner et Øjeblik efter Døren for Prins Emil.

Denne er en høj, slank ung Mand, midt i Tyverne med militært Overskjæg og glat friseret Haarvæxt. Med næsten udfordrende Tydelighed har Garderhuen sat sit Mærke over hans Fysiognomi, saa at Panden lyser med en hvid Buelinie mod det forøvrigt stærkt solbrændte Ansigt. Skuldrene er spinkle og hans Bevægelser skjødesløse; Stemmen lidt støjende.

Han er i Uniform, med mange Ordener.

EMIL

Jeg beder Dem undskylde. Jeg træffer ikke min Broder?

HEFTY

Nej. Prins Allan blev for lidt siden kaldt over i Kronprinsens Pavillon.

EMIL

Ja, Franz siger mig det. Der var En bleven syg?

HEFTY

Deres kongelige Højhed kan være rolig. Det var ikke Kronprinsen selv.

EMIL

Men noget Alvorligt maa det jo være, siden Allan personlig —? Dr. Shaw boer jo ogsaa her paa Slottet.

HEFTY

De gik derover begge to. Saavidt jeg forstod, saa var det en af Lakajerne, som var kommen til Skade.

EMIL

Naa. Han sætter sig.

Ja — De tillader maaske, at jeg holder Dem med Selskab, indtil min Broder kommer tilbage?

HEFTY bukker let.

EMIL

Det var nemlig ikke blot ham, jeg ønskede at træffe, men ogsaa Dem. Særlig Dem.

HEFTY sætter sig.

Jeg er ganske til Tjeneste.

EMIL

Jeg søgte Dem efter Taflet for at bede Dem om en Samtale. Men baade De og Allan trak Dem meget tidlig tilbage.

HEFTY

Vejret var saa smukt. Vi har gaaet en Tour.

EMIL

Og Papas demokratiske Gjæster øvede sagtens neppe nogen paafaldende Tiltrækning?

HEFTY smiler.

Jeg har jo Fornøjelsen af de Herrers Selskab — i Thinget — om *Formiddagen* —

EMIL

Jeg vilde gjerne have drukket et Glas med Dem ved Bordet. Men jeg er Afholdsmand, og jeg gjennemfører det.

Jeg synes, jeg skylder Dem en speciel Tak, Hr. Greve.

HEFTY

Mig?

EMIL

Paa Mamas Vegne. Navnlig. Jeg veed, at hun har skrevet til Dem, medens De var sammen med Allan i London og at De har anvendt Deres Indflydelse for at faa ham til at tage hjem.

HEFTY

Unægtelig. Det har jeg.

EMIL

Men nu hører jeg til min Sorg, at han tænker paa snart igjen at forlade os. Han har selv antydet det overfor Mama.

HEFTY

Deres kongelige Højhed veed maaske, at Deres Broder er stærkt optaget af visse bakteriologiske Undersøgelser. Han interesserer

sig særlig for Studiet af Kræft og har allerede havt Held med adskillige af sine Forsøg.

EMIL

Ja, jeg har nok hørt om det.

HEFTY

Det er vel ret naturligt, om han kan ønske at fortsætte sine Experimenter under de for hans Studium gunstigste Betingelser. Og dem finder han ikke herhjemme.

EMIL

Alligevel — det var *det*, som jeg vilde bede Dem om, Grev Hefty — havde Allan selv været til Stede, vilde jeg have appelleret til Deres Støtte —: kunde De ikke paany gjøre deres formaaende Venskab gjældende?

HEFTY

— for at bevæge Prinsen til at opsætte sin Rejse?

EMIL

Helst opgive den. Helt.

HEFTY trækker paa det.

Ja — —

EMIL

I hvert Fald *lade*, som om han opgav den.

HEFTY.

Jeg troer ikke, det nytter.

EMIL

Mama er saa glad ved at have ham herhjemme, ogsaa som Læge. Palæmona hørte jeg igaar sige det Samme —

HEFTY

Kronprinsessen er dog ikke *syg*?

EMIL

Nej, men hun mener — ligesom jeg selv forøvrigt — at Allans Nærværelse her ved Hoffet paa mange Maader har en — ja, lad os kun kalde det — helbredende Virkning, saa at — —

Han afbrydes af Dr. SHAW, der kommer ilsomt og umeldt fra Forværelset.

Det er en yngre, stærkt nærsynet Mand med en rank, benet Figur. Han er i Selskabsdragt, men har byttet sin Kjole om med en graa Jakke.

SHAW

Jeg be'er undskylde.

Han gaaer hurtigt hen til Skabet, for at hente Noget der.

HEFTY rejser sig.

Det er hans kongelige Højhed, Prins Emil.

EMIL rejser sig og bukker.

SHAW vender sig med en flygtig Hilsen.

Om Forladelse. Jeg saae ikke. Der var Noget, jeg skulde hente.

HEFTY

Hvorledes gaaer det derovre?

SHAW er optaget af at finde Sagerne, svarer ikke.

HEFTY lidt efter.

Er det farligt?

SHAW

Et uhyggeligt Fald. Han gaaer hastigt mod Forværelset. De undskylder. Bort.

EMIL lidt forundret.

Hvad er det dog, der kan være skeet?

HEFTY

Jeg veed ikke.

EMIL

Doktoren var helt stiv i Ansigtet.

HEFTY

Ja, hans Udtryk var ogsaa *mig* paafaldende.

EMIL

Men det var jo en af Lakajerne, sagde De?

HEFTY

Jeg veed ikke nøjere. Der kom en Officer herover for at hente Allan. De løb herfra over Hals og Hoved. Han gaaer uvilkaarligt hen til Vinduet og seer ud.

EMIL

Ja, ja. Han maa vel snart komme tilbage. Saa faaer vi jo nærmere Oplysning. Han sætter sig paany.

Men altsaa — hm — jeg vilde gjerne

tillade mig at gjenoptage vor Samtale, Grev Hefty.

HEFTY frem til ham.

Om Forladelse. Han sætter sig under det Følgende.

EMIL

Sagen ligger nemlig, som jeg før antydede, os Alle i høj Grad paa Hjerte. Ja, til *Dem* tør jeg tale frit ud. De er jo i sin Tid blevet opdraget sammen med mine Brødre, og De kjender derfor —

HEFTY afbryder, med et lidt utaalmodigt Tonefald.

Ja, jeg tager neppe fejl i, hvor det er, Deres kongelige Højhed vil hen.

Lige fra det Øjeblik af, da Prins Allan brød ud af sin Slægts Uniform og blev Læge — i Stedet for Admiral — saa har Familien betragtet ham som en Slags enfant perdu. Og nu er man bange for, at han helt skal expatriere sig.

EMIL ivrigt.

Det er just Tingen. Og det er saa forfærdeligt for Papa.

HEFTY efter et Øjebliks Tøven.

— Siden Deres kongelige Højhed har gjort mig den Ære at raadspørge mig, tør jeg sikkert udtale mig uforbeholdent?

EMIL

Jeg beder Dem om det.

HEFTY

Ja, saa nægter jeg ikke, at Deres Hr. Faders Holdning i hele dette Forhold altid er forekommet mig besynderlig . . . inkonsekvent. Den falder, synes det mig, ligesom udenfor hans sædvanlige liberale Program.

EMIL lidt usikker.

Hvorledes mener De?

HEFTY

Hans Majestæt har jo bestandig, naar Lejlighed gaves, yndet at vise sig som en Mand, der stod paa Fremskridtets Side — ikke sandt?

. . . Eller — det har i hvert Fald *seet ud*, som om han gjorde det?

2*

EMIL som før

Jo — ja — —

HEFTY

Ikke mindst for Øjeblikket, hvor der er tydelige Tegn paa, at han endogsaa vil tillade sig det Vovestykke at tage et Ministerium med socialdemokratisk Tendens —?

EMIL

Ja — det trækker jo op.

HEFTY

Vilde det saa ikke have været rimeligere, om det Nydannende og Banebrydende — naar han traf det hos sin Søn — ogsaa *der* havde kunnet glæde sig ved hans Sympathi, i Stedet for at han stadig, hos *ham*, kun har modarbejdet det?

Allan maatte jo i sin Tid iværksætte en hel Flugt for omsider at kunne faa Fred til sine Studier.

EMIL

Da maa jeg sige, at jeg personlig tilfulde

forstaaer, hvor dybt Papa maatte føle sig krænket, da Allan forlangte at give Afkald paa sine Rettigheder og ligefrem — stillede sig udenfor Nummer.

HEFTY

Det er dog ogsaa en smuk Stilling at være Læge.

EMIL

Det *er* det. Og det er i hvert Fald et fait accompli, nu, som ikke kan ændres. Derfor bøjer vi os jo ogsaa. Selv Papa gjør det. Det er helt rørende at være Vidne til hans Glæde, naar han modtager Breve fra fremmede Universiteter, som lykønsker ham til Allans Succes. Og De skulde have seet, hvor hjerteligt han tog imod ham nu, da han endelig kom hjem.

HEFTY nikker.

Det veed jeg — fra Allan selv.

EMIL

Men derfor maa Allan sandelig ogsaa komme

Papa i Møde. Han skylder ham det. Mama vil jeg slet ikke tale om. Han har ikke sat sine Fødder her i Landet snart i en halv Snes Aar, og Familien har i den Tid kun seet ham en eneste Gang, for to Aar siden, ved Eugens og Palæmonas Formæling — da Mama saa indtrængende bad ham. Nu maa det ikke hedde sig, at han kun er kommen hjem et Par Maaneders Tid, for at holde Ferie.

HEFTY

Naar han har taget Dr. Shaw med hertil, er det dog sikkert ikke for at ligge ledig.

EMIL

Nej — vel? Han kan jo indrette sig herhjemme ganske, som det konvenerer ham, med sit Arbejde og sin Videnskab. Som De veed, har vore første medicinske Autoriteter fejret hans Hjemkomst paa en for ham særdeles smigrende Maade. Hvis han nu tager bort igjen om kort Tid i den aabenbare Hensigt for bestandig at bosætte sig i Udlandet og skabe sig en Stilling *der*, saa gaaer det simpelt hen ikke an. Det vil tage sig ud som

en Taktløshed. Og den vil ikke mindst Papa komme til at lide under.

HEFTY med et lille Smil.

Mener Deres kongelige Højhed udadtil — i det offentlige Omdømme?

EMIL

Absolut. I høj Grad.

Det er svære Tider for Papa. Det vil *De*, som selv er en af Spidserne i vor politiske Verden, sikkert være den Første til at indrømme. Papa trænger just nu, under disse bevægede Tilstande, til al den Sympathi, han kan samle om sig.

HEFTY som før.

Ja — Allan er populær.

EMIL

Man vilde tillade sig at skumle. Man vilde paastaa, at det gode Forhold mellem Fader og Søn ikke var gjenoprettet. Og det *er* det dog virkelig.

Ja, er vi ikke enige?

HEFTY bevarer Smilet.

Jeg troer, at Deres kongelige Højhed har en lidt for nervøs Opfattelse af Situationen. Men jeg skal gjerne berøre denne Samtale overfor Allan, og jeg tør love — forøvrigt ogsaa *uden* at jeg taler med ham — at nogen Taktløshed skal han ikke begaa.

EMIL

Tak. Saa stoler jeg paa Deres værdifulde Assistance.

Taushed.

EMIL

Det varer længe, inden han kommer tilbage.

HEFTY

Ja — det varer længe.

EMIL

Det lader til at være et vanskeligt Tilfælde.

Ny Taushed.

EMIL rejser sig

Hm — ja — saa vil jeg ikke opholde Dem yderligere. Nu har jeg jo ogsaa opnaaet, hvad jeg ønskede.

HEFTY rejser sig og bukker.

EMIL rækker ham Haanden.

Det har været mig en Fornøjelse.

HEFTY

Jeg be'er, Deres kongelige Højhed.

EMIL slaaer Hælene sammen og forlader Værelset gjennem Døren ud til Forstuen.

HEFTY seer paa sit Uhr, gaaer derpaa langsomt tilbage til Vinduet.

Lidt efter FRANZ fra Forværelset.

HEFTY vender sig.

Hvem er *det*?

FRANZ

Jeg mente, det var bedst at tænde. Han gaaer sindigt om i Værelset og skruer op paa Lyset, først paa Standlampen.

HEFTY ved Vinduet.

Siig mig — Franz!

FRANZ

Ja.

HEFTY

Hvem er den Dame, der staaer derovre i Karnappen — i anden Etage?

FRANZ hen til Vinduet.

HEFTY

Er det ikke Kronprinsessen?

FRANZ

Jo.

HEFTY lidt forundret.

Boer hun i Hovedfløjen?

FRANZ

Hendes kongelige Højhed har boet der nu i disse Dage, mens hendes Søster har været paa Besøg.

HEFTY

Hertuginden er jo rejst.

FRANZ

Ja, hun tog bort idag. Med et lidt bekymret Tonefald.

Men jeg troer ikke, hendes kongelige Højhed holder af Pavillonen derovre. Der er hende for mørkt. Han gaaer mod Skrivebordet og tænder der.

Hendes kongelige Højhed maler.

HEFTY

— Dr. Shaw er vel ikke kommet tilbage?

FRANZ

Jeg har ikke seet Doktoren. Men nu er Prinsen selv paa Trapperne, kan jeg høre. Han gaaer hen mod Tapetdøren.

PRINS ALLAN kommer fra Korridoren.

Han er en ung Mand i Begyndelsen af Trediverne, lille, fastbygget, med et smukt, kjækt Hoved paa en lidt svær Krop. Ansigtsfarven er gulbrun og fremhæver de lyse, staalblaa Øjne. Det mørke Haar er tæt klippet, allerede med Antydning af graa Stænk. Han er roilg og sluttet af Holdning, Stemmen dæmpet. Kun hans Haandbevægelser er ualmindelig livlige og udtryksfulde.

Han er kjoleklædt, uden Ordener.

I Haanden har han en Ridepisk.

ALLAN lægger straks Mærke til Franz's spørgende Udtryk og bekæmper den Sindsbevægelse, han er i.

Det var en af Lakajerne, som var besvimet og havde slaaet sig til Blods.

FRANZ

Naa.

HEFTY gjør et Skridt imod ham.

Din Broder Emil har været her. Han vilde tale med Dig.

ALLAN med et Blik paa Hefty, som denne uroligt gjengjælder.

Ja saa.

FRANZ

Skal jeg ogsaa tænde i Loftet?

ALLAN

Nej, gaa kun.

FRANZ gaaer sindigt ud i Forværelset.

ALLAN saasnart Franz har lukket Døren.

. . . Vidste han Noget?

HEFTY

Hvem?

ALLAN

Emil.

HEFTY

Om hvad?

ALLAN

Om hvad der er hændt — derovre.

HEFTY

Nej. — *Hvad* er der hændt? Med stigende Uro. Dr. Shaw gjorde mig ogsaa helt forskrækket før, da han et Øjeblik var herinde.

ALLAN seer et Øjeblik paa ham.

... Eugen har slaaet en af sine Lakajer — en ganske ung Fyr — i Ansigtet — med sin Ridepisk —

HEFTY i Udbrud.

Eugen —?!

ALLAN

Ja. Og hvad enten det nu er skeet i Vaade eller med Villie — han har ramt ham med Haandtaget. Han rækker ham Pisken.

Her kan Du selv se. En svær Tingest, med skarp Kant, ligesom et Næb eller en Hammer.

HEFTY staaer forfærdet og stirrer paa Haandtaget.

ALLAN

Manden ligger hen uden Bevidsthed, og Blodet flyder fra ham — her — oppe ved Tindingen. Han sætter sig kort efter.

HEFTY

Du almægtige Gud — hvad er det dog, Du siger?

ALLAN

Han lever endnu. Shaw sidder hos ham. Der er Ingenting at gjøre lige nu i Øjeblikket. Vi har lagt ham paa Eugens egen Seng. Ingen kommer derind uden *min* Tilladelse.

Men jeg maatte herover — blot et Par Minutter. Jeg maatte tale med Dig.

HEFTY har sat sig hos ham.

Hvor er det muligt? — hvor har det kunnet ske?

ALLAN

Jeg veed ikke.

De havde siddet og spillet Kort, han og tre Officerer. Eugen havde hele Aftenen været

paafaldende ordknap og distrait. Senere var der blevet bragt ham et Brev, som yderligere havde forstemt ham.

Saa var han, ret pludselig, brudt op og havde trukket sig tilbage, ovenpaa.

HEFTY

Nu —? Og saa —?

ALLAN

Officererne var bleven siddende ved Cigaren, vel en ti Minutters Tid. Derpaa var de gaaet ud i Forgemakket for at tage Overtøjet paa. Og her møder de gamle Herman, der ligbleg kommer styrtende imod dem. Han havde hørt Skrig og Tummel inde i Eugens Sovekammer, og da han løb derind, havde han truffet Lakajen liggende besvimet paa Gulvet og Eugen staaende ved Siden af, med sin Ridepisk i Haanden, stirrende ned paa ham, uden at røre sig. Men saasnart han hørte Herman komme, havde han smidt Pisken fra sig — uden at sige et Ord — og lukket sig inde i sit Badeværelse.

HEFTY

Lukket sig inde?

ALLAN

Ja. De havde jo søgt at faa Døren op. Men saa var der pludselig En af dem, der fik Øje paa ham gjennem Vinduet. Han var paa Vej ned gjennem Bagparken. Ganske rolig — tilsyneladende. Han havde sin Hund med. Herman var øjeblikkelig fulgt efter ham.

HEFTY

Kom han tilbage, mens Du var der?

ALLAN

Nej.

HEFTY

Du aner altsaa Ingenting om, hvad der kan være foregaaet mellem ham og Lakajen?

ALLAN

Herman havde hørt Eugen ringe. Lidt efter havde han seet Lakajen gaa ind i Sovevæ-relset med en stor Kande kogende Vand,

som han hver Aften havde Ordre til at bringe. Og næsten umiddelbart derpaa var det, at han hørte En skrige derinde.

HEFTY

Han har altsaa slaaet Manden ned i samme Nu, som han kom ind ad Døren? — uden foregaaende Ordvexel?

ALLAN

Det seer saaledes ud. Og den Anden har ikke kunnet værge for sig, fordi han havde Hænderne fulde. Gulvet flød endnu med Vand, da jeg kom derind.

HEFTY rejser sig.

Det er jo ikke til at begribe! — han — det stilfærdige Menneske!

Naar jeg tænker paa ham, som han sad ved Taflet i Dag, med sine blide Øjne og sit kejtede Smil —!

ALLAN rejser sig pludselig og giver sig til at gaa op og ned.

Ja—ja—ja—ja—!

HEFTY

Hvorfor siger Du saadan?

ALLAN

Aa — fordi — det husker Du jo ogsaa — fra den Tid, vi var saa meget sammen — — hvorledes han alle sine Dage har været saa underlig . . . hektisk. Ikke som vi Andre. Og indesluttet — lyssky. Han levede sit Liv ligesom med et Slør over sig.

HEFTY

Det er jo *det*, jeg siger.

ALLAN

Ja. Men hændte det saa en skjønne Dag, at man rørte ved et af de ømme Punkter, som han gik og dækkede over, saa kunde han flamme op! Det var, som om Alting brast paa ham. Og saa kjendte han ikke Beherskelse.

Var Du ikke med — den Sommer — da han holdt Dyr paa sit Værelse? — to Egern og en Flagermus, der havde brækket sin ene Vinge, og som han sad og lavede Krykke til?

HEFTY

Jo —?

ALLAN

Mindes Du saa ikke — da Papa en Dag havde ladet Kræet slaa ihjel — hvorledes han foer i ham som en Rasende og bed ham i Haanden?

HEFTY

Han var jo kun en Dreng dengang.

ALLAN

Ja. Og han er det altsaa endnu. Et stakkels, belastet Menneske, uden Ligevægt, bestandig, trods sine tredive Aar.

HEFTY

Men det er dog utænkeligt, at der mellem ham og en Lakaj skulde have bestaaet et Mellemværende, der i den Grad kunde bringe ham ud af sig selv —?

ALLAN svarer ikke.

HEFTY

Hvad er det for en Fyr? — kjender Du Noget til ham?

3*

ALLAN

De fortæller, at han ifjor var værnepligtig Matros ombord i Kongeskibet. Der fik Eugen Interesse for ham — og tog ham saa siden i sin Tjeneste.

Kort Tavshed.

HEFTY lægger Pisken fra sig.

Er der Andre end Herman og de tre Officerer, der har Nys om, hvad her er foregaaet?

ALLAN

Nej. Det øvrige Tjenerskab har faaet samme Besked, som jeg gav Franz.

HEFTY lidt efter.

... Troer Du, Manden kan leve?

ALLAN trækker paa Skuldrene, gaaer op og ned.

HEFTY

Vil Du ikke selv gaa ned i Parken og se efter din Broder?

ALLAN

Jo.

HEFTY

Men tag din Hat paa.

ALLAN optaget af sine Tanker.

Ja.

HEFTY

Hvis han døer — hvad skal vi dog gribe til!

ALLAN standser.

Hvad staaer der i Grundloven om den Kasus? Det maa *Du* jo vide.

Ja, i Alvor, hvad staaer der?

De betragter hinanden nogle Øjeblikke.

ALLAN

— Hvorfor sagde Du, at jeg skulde tage min Hat paa?

HEFTY

Fordi jeg har seet Kronprinsessen staa i Karnappen her ligeoverfor. Hun har sikkert to Gange seet Dig i Haven uden Hat.

ALLAN uvilkaarligt.

. . . Palæmona?

HEFTY seer ud.

Hun er der endnu. Du maa gaa ganske roligt.

ALLAN ligesaa.

Ja. Det er hende.

HEFTY

Skynd Dig saa og find ham. Det er dog muligt, at han kan give en Forklaring, som aabner os en eller anden Udvej.

ALLAN gaaer atter op og ned.

Jeg er snarere bange for den Forklaring.

HEFTY

Hvorfor?

ALLAN

Vil *Du* ikke hellere —?

HEFTY

Naar Du ønsker det.

ALLAN

Du har altid havt hans Fortrolighed.

HEFTY

Det er længe siden.

ALLAN **bestandig optaget af en bestemt Tankegang.**

Han var vanvittig skinsyg, hver Gang Du foretrak *mig*. En Gang, vi rejste sammen, vi tre alene, saa løb han fra os — kan Du huske? — ganske pludselig, ned ad en Skraaning, midt igjennem Krat og Underskov, som et fortvivlet Menneske, og var borte en hel Nat —!

HEFTY

Vi har ikke Lov til at staa her.

ALLAN

Nej, naturligvis. Jeg gaaer over og seer til den Syge.

HEFTY

Din Hat.

De gaaer mod Forværelset, men standses af FRANZ, som i det Samme kommer derfra.

ALLAN

Hvad nu?

FRANZ *melder.*

Premierlieutenant Owen.

Kort Pause, i hvilken Allan seer hen paa Hefty.

ALLAN *til Franz.*

Godt. Viis ham ind.

FRANZ *ud i Forværelset.*

ALLAN

Det er en af Officererne.

HEFTY

Saa gaaer jeg alene.

ALLAN

Nej vent. Eugen maa være kommet.

Premierlieutenant OWEN *fra Forværelset.*
Det er en rank, blond Mand midt i Tyverne; med et brutalt, lidt flovt Ansigt; meget militærstram i Gestus og Tonefald.
Han er i Galauniform.

OWEN

Jeg beder Prinsen undskylde.

ALLAN

Er Kronprinsen vendt tilbage?

OWEN

Jeg har ikke seet hans kongelige Højhed.

ALLAN

Saa har De altsaa glemt, hvad jeg paa det Udtrykkeligste paalagde baade Dem og de andre Herrer, at Ingen af Dem maatte forlade Kronprinsens Værelser, før *jeg* gav Dem Lov.

OWEN

Prinsen kan være rolig. Der er Ingen, som faaer Sandheden at vide. Det sørger *vi* for.

ALLAN

Hvorfor kommer De da?

OWEN

For at gjøre Prinsen denne Meddelelse.

ALLAN seer hen paa Hefty.

Jeg forstaaer ikke —?

HEFTY

Jeg gaaer.

ALLAN

Ja. Og naar Du træffer Eugen, saa bringer Du ham med Dig herop, til *mig*. Peger paa Tapetdøren. Den Vej. Og venter paa mig her, hvis jeg ikke skulde være til Stede.

HEFTY

Ja. Han gaaer bort gjennem Tapetdøren.

ALLAN vender sig til Owen.

Jeg forstaaer ikke. Hvad mente De med *det*, De sagde? — Hvad er det, *De* sørger for?

OWEN

Her er Spørgsmaal om en Æressag. Det var *det*, vi ønskede at meddele Prinsen.

ALLAN

En Æressag?

OWEN

For mig og mine Kammerater.

ALLAN

Hm.

Skal *det* sige, at en af de tre Herrer har i Sinde at tage Skylden paa sig for *det*, her er foregaaet?

OWEN

Ja.

ALLAN

Hvem af Dem?

OWEN

Jeg.

ALLAN bryder ud.

Er De helt klog, Mand?

OWEN

Jeg har ingen Familie. Det var derfor, det blev *mig*.

ALLAN seer et Øjeblik paa ham.

Er det . . . personlig Sympathi for min Broder, der dikterer Dem Deres Optræden?

OWEN

Han er min Overherre — som Soldat.

ALLAN med en kort Latter.

Veed De, hvad min Broder skulde have taget sig til, hvis han kunde have fulgt sin naturlige, menneskelige Lyst? — han skulde have siddet i et Orkester og spillet Violin.

OWEN bryder af.

Ja, nu har jeg altsaa gjort Prinsen den Meddelelse, som vi mente at skylde Dem, og som forhaabentlig vil lette Sagen i dens videre Forløb. Han bukker og vil gaa.

ALLAN standser ham ved et skarpt Tonefald.

De kjender altsaa Motivet til min Broders Handling?

OWEN lidt forbløffet.

Hvorledes —? kjender —?

ALLAN

Ja. Siden De mener at kunne paatage Dem Ansvaret for den.

OWEN

Jeg ønsker at paatage mig Straffen.

ALLAN

Det er ikke noget Svar.

Kjender De Motivet? — Ja eller Nej.

OWEN efter en kort Tøven.

Nej.

ALLAN

Og alligevel —? Det er jo fuldkommen taabeligt.

OWEN

Hvorfor?

ALLAN

Hvorfor? — fordi Sagen kan have en Forhistorie, der ganske udelukker Deres Indblanding.

Det Brev, som min Broder modtog i Løbet af Aftenen — veed De, fra hvem det kom, eller hvad der stod i det?

OWEN

Nej.

ALLAN

Men De har dog selv antydet, at De mente, der var en vis Sammenhæng til Stede mellem *det* og Overfaldet paa Lakajen?

OWEN

Unægtelig. Men —

ALLAN

De saae, at hans Hænder kom til at ryste, da han læste det? — og kun faa Minutter efter var det, at han brød op?

OWEN

Ja —

ALLAN

Men i Himlens Navn, forstaaer De da ikke —? Der er *Andre*, *en* Anden i hvert Fald, som kjender Motivet, og som ganske sikkert ikke vil tie, naar han erfarer, hvad der er gaaet for sig her i Aften.

OWEN

Der er ingen Grund for Andre til at røre op i Sagen, naar *jeg* først har tilstaaet.

ALLAN

Tilstaaet? — hvilket?

OWEN

Jeg kunde jo ogsaa have Et eller Andet udestaaende med det Menneske.

ALLAN

De?

OWEN

Ja. Er *det* saa utænkeligt?

Jeg veed — rent tilfældigt — at han er god Ven med en Dame, der staaer i en Handskebutik inde paa Strøget. Hun er af *min* Type. Jeg har talt med hende et Par Gange.

ALLAN

Og hvad saa?

OWEN

Knægten har stukket mig ud. Jeg har villet tugte ham. Og saa er min Hidsighed løbet af med mig.

Den Forklaring lader sig vel høre.

ALLAN

Og den Forklaring er De virkelig, saa naiv at tro, at Retten vil være tilfreds med? — en Krønike, som et Barn kan pille fra hinanden.

OWEN smiler svagt.

Jeg skulde tage meget fejl, om Retten ikke netop vilde være ... tilfreds.

ALLAN

Og De selv, Menneske?

OWEN

Jeg gjør kun, hvad der er min Pligt.

ALLAN

Deres Pligt! — mod hvem? — mod Land og Rige? — trøst Dem, Hr. Premierlieutenant. Land og Rige er ikke saa skrøbelige, at den Slags ... Forklaringer kan blive Pligt.

Hvor stor min Broders Forseelse end kan være, saa *staaer* vel Kongehuset endda. Men er der Noget, som er i Stand til at *under-*

grave det, saa er det just en Retssag som den, De har til Hensigt at fremkalde.

OWEN

Prinsen overbeviser mig ikke.

ALLAN

Hvad tænker De da at gjøre?

OWEN

Melde mig til Politiet.

ALLAN

Hvornaar?

OWEN

I Morgen tidlig.

ALLAN

Det forbyder jeg Dem. Ingen maa foretage sig Nogetsomhelst i denne Sag, før fuld Klarhed er tilvejebragt.

OWEN

Jeg henstiller i hvert Fald, at Prinsen forelægger mit Tilbud for hans Majestæt.

ALLAN

Ja ja — lad mig nu først tale med Deres Kammerater.

Kom og lad os gaa derover.

Da de gaaer mod Forværelset, banker det paa Tapetdøren.

ALLAN standser.

Vent. Det maa være ham. — Kom ind.

KRONPRINSESSE PALÆMONA kommer fra Tapetdøren.

Hun er otte og tyve Aar, høj, mørk, en Kjende svær, med et udpræget Raceansigt: stærkt markeret Næse, varme, vemodige Øjne, smuk, fyldig Mund.

Hun er selskabsklædt, i en matrød, nedringet Silkekjole.

ALLAN meget forundret.

Er det *Dem*?

PALÆMONA

Jeg beder Dem undskylde, at jeg kommer denne Vej og paa denne Tid. Men De holder jo ikke paa Ceremoniellet.

OWEN bukkende.

Deres kongelige Højhed.

Der er en kort Pause, i hvilken Palæmona, urolig og spejdende seer fra den Ene til den Anden.

ALLAN til Owen.

Vent paa mig derovre. Jeg kommer, saasnart jeg kan.

OWEN gjør militær Honnør og gaaer bort igjennem Forværelset.

PALÆMONA

De var optaget?

ALLAN

Jeg er Læge, veed De nok.

PALÆMONA

Ja. Det er netop ogsaa *ham*, jeg søger. — De har havt Praxis i Aften?

ALLAN

Der er . . . hændt en Ulykke.

PALÆMONA

Jeg veed det. En af Eugens Lakajer. Neovius. Ham, de kalder „smukke Ven“.

ALLAN seer paa hende.

PALÆMONA

Jeg sendte just Bud derover for at forhøre

4*

mig — jeg havde jo seet Dem og Dr. Shaw i strakt Løb gjennem Parken — men Eugen var ikke til Stede, og jeg fik ingen tilfredsstillende Besked. Det Hele gjorde et uhyggeligt Indtryk paa mig. Derfor er det, jeg har tilladt mig at søge Underretning hos *Dem.*

ALLAN uden at se paa hende.

En Hjernerystelse, som Følge af et Fald.

PALÆMONA

Farligt?

ALLAN

Det seer saaledes ud. Vi maatte lægge ham paa Eugens egen Seng. Og han tør ikke flyttes.
De selv boer jo ikke derovre i disse Dage?

PALÆMONA med et halvt Smil.

Nej. Saa *mig* er der ingen Skade skeet.

ALLAN

Dr. Shaw er hos den Syge.

PALÆMONA

Det hørte jeg. Og De var ogsaa paa Vejen derover nu? ikke sandt? —

Ja, saa tør jeg ikke opholde Dem længer.

Hun vender sig, tøvende, for at gaa.

ALLAN

. . . Var der Andet, De havde paa Hjerte?

PALÆMONA

Det kan vente.

Men hvis De en Dag har Tid, og det passer Dem, saa — — Ja, for De rejser jo ikke herfra foreløbig? Vel?

ALLAN

Er det derom, De vil tale med mig?

PALÆMONA

Ikke i Aften. Ikke flygtigt. En anden Gang.

Hun vil give ham Haanden.

God Nat.

ALLAN tager ikke Haanden.

Jeg kan sige Dem det — med det Samme.

PALÆMONA i Udbrud.

Aa nej —

ALLAN lidt efter.

... Og nu — *har* jeg altsaa sagt det.

PALÆMONA

Aa nej — De maa ikke tage bort — Allan — De maa være barmhjertig — — jeg har ikke et Menneske —!

ALLAN seer paa hende — hans Stemme skjælver let.

Her er Tale om helt andre Ting — end Barmhjertighed. Han vender sig fra hende — gaaer lidt omkring, op mod Vinduet.

PALÆMONA gjør et Par Skridt mod Tapetdøren, vil gaa — kan ikke — staaer og seer sig ligesom raadvild omkring.

ALLAN vender sig, betragter hende et Øjeblik, bestræber sig for at være rolig.

— Hvad seer De paa?

PALÆMONA tvinger sig til at smile.

Aa — jeg staaer og glæder mig over den gamle Taarnstue. Den er blevet helt levende, siden *De* har flyttet om paa den.

ALLAN

Ja, det er min gamle Hybel. Det var her, jeg sneg mig op og sad og læste Anatomi, uden at Papa vidste af det. Jeg elskede at holde til heroppe. Han peger ud.

Det Kig der — over Trætoppene, helt ned til det blaa Sund — det har jeg længtes efter hver eneste Sommer.

PALÆMONA gaaer frygtsomt hen imod ham.

Men saa — ja — saa maatte De jo ogsaa *nu* kunne arbejde — netop her.

ALLAN som har seet ud ad Vinduet, med et ubehersket Udbrud.

. . . Der gaaer Eugen.

PALÆMONA seer ogsaa ud.

Ja. Vender sig imod ham. Hvorfor siger De *det* saa pludselig?

ALLAN tager sig strax sammen.

Jeg har ventet ham hele Aftenen.

PALÆMONA

Ja saa. — Kommer han herop?

ALLAN

Ja. Han gik ind ad Vindeltrappen.

PALÆMONA

Saa gaaer De og han vel sammen over til den Syge?

ALLAN

Jeg tænker det.

PALÆMONA holder hans Blik fast..

Allan, her foregaaer Noget, som jeg ikke maa vide.

Da Allan vil afbryde.

Jeg veed ikke, hvad det er. Men jeg behøvede kun at se paa Owens Ansigt før — hvad vilde han her? — og nu paa Deres.

Ja, jeg skal ikke spørge Dem — *nu.* Jeg ønsker ikke at træffe Eugen. Men senere, naar De har været derovre og er kommen tilbage — — jeg kan jo se, om der er Lys i Deres Vinduer — —

ALLAN

Vær dog rolig — med et Blik mod Tapetdøren —

Giv mig Deres Arm. Lad mig følge Dem ned.

Hun tager hans Arm. De gaaer sammen bort gjennem Forværelset.

Et Øjeblik efter aabner GREV HEFTY Tapetdøren for KRONPRINS EUGEN, der langsomt gaaer ind i Stuen uden at se sig om.

Kronprinsen er kun et Aar ældre end Allan, høj og lidt før, med tyndt, glatskilt kastaniebrunt Haar og kort, blond Fuldskjæg. Hans Øjne er tunge og duggede, bag lange Øjenvipper. Fra den korte, lidt stumpe Næse skærer to stærke Furer sig ned mod Munden, som er veg og halvaaben. Stemmen er høj i Klangen, en Kjende karakterløs.

Han er kjoleklædt, med en stor Orden paa venstre Side.

HEFTY lukker Tapetdøren efter ham, bliver staaende foran denne og følger ham med Øjnene.

EUGEN lader sig taus falde ned i en Stol ved Kaminen.

HEFTY

Allan maa jo være her. Jeg saae ham Vinduet. Han gaaer hen og kalder ud i Forstuen.

Franz.

FRANZ udenfor.

Prinsen bad mig sige, at han straks kom tilbage.

HEFTY

Tak. **Han seer igjen et Øjeblik paa Eugen, gaaer derpaa hen og lukker Vinduet og trækker Gardinerne for.**

Taushed.

HEFTY **nærmer sig Eugen.**

Eugen — **han lægger Haanden paa hans Skulder.**

Kjære Ven — Du maa dog tale. Du maa dog hjælpe os. Ellers kan *vi* jo ikke hjælpe *Dig* — —

I det Samme kommer ALLAN tilbage fra Forværelset. Han gaaer rask hen imod Broderen.

ALLAN

Eugen. **Lidt efter.** Eugen —!

EUGEN **sidder taus og urørlig.**

Kort Pause.

ALLAN **vender sig til Hefty, som trækker paa Skuldrene.**

Vil han Ingenting sige?

HEFTY

Han har spurgt mig, om Lakajen var død. Ellers ikke et Ord.

ALLAN

Hvor traf Du ham?

HEFTY

Langt nede i Parken. Paa en Bænk. Herman stod i nogen Afstand. *Ham* havde han viist bort. Men da *jeg* kom, fulgte han strax med.

ALLAN seer igjen et Øjeblik paa Broderen og vender sig derpaa atter til Hefty.

Lad mig være alene med ham. Gaa over til Officererne og meddel dem, at Kronprinsen er *her*. Og bed Franz gaa til Ro. Han rækker ham Haanden. Vi træffes senere.

HEFTY bort gjennem Forværelset.

ALLAN sætter sig hen til Eugen, saaledes at han kan se ham lige i Ansigtet.

EUGEN rører sig bestandig ikke.

ALLAN

Eugen — først og fremmest — svar mig paa een Ting: *vidste* Du, hvad Du gjorde? — Eller bar Du Dig ad som en gal Mand?

EUGEN uden at se paa ham.

Døer han? . . . .

Siig det kun, som det er. — Det er værst, hvis han lever.

ALLAN studsende.

Ønsker Du — han maa dø? Lidt efter. Hvorfor? —

Eugen — hvorfor?

EUGEN

For saa er Alting klart og uopretteligt. Og begge Dele vil jeg føle som en Befrielse.

ALLAN

Det forstaaer jeg ikke. Det lyder for mig som Hysteri.

Men jeg dømmer jo i Blinde. Hvis Du vil give mig en tydelig Forklaring over *det*, Du har gjort, kan det jo være, jeg maa give Dig Ret.

Fortæl mig Alting, ganske hensynsløst. *Alting.*

EUGEN

Det kommer jo for Dagen. I faaer det jo at vide. Lad *mig* være fri.

ALLAN

— Hør nu paa mig, Eugen.

Vi Faa, som er indviede, vi gaaer jo her i en Vaande for at skaffe Raad og for om muligt at tage Brodden af den Ulykke, Du har styrtet Dig i. En af dine Adjudanter, Lieutenant Owen, var for nylig herovre for at sige mig, at han, i Samraad med sine Kammerater, havde besluttet at tage Skylden paa sig — *din* Skyld.

EUGEN

Det maa Du forhindre.

ALLAN

Ja. Men for at kunne handle — og handle rigtigt — maa jeg have fuld Besked. Altsaa, Du maa tale, og tale *nu*. Der er ingen Tid at give bort.

Efter hvad Du før sagde, seer det jo desværre ud til, at Du har slaaet Lakajen — ikke i Hidsighed, men med Overlæg — —

EUGEN med en vis Heftighed.

Nej. Ikke Overlæg — —

Det var — — —

ALLAN

Nu?

BUGEN

Det var . . . Fortvivlelse — — det var — —

Han rejser sig pludselig og gaaer fra ham.

Jeg *kan* ikke.

Kort Pause.

ALLAN følger ham med Øjnene.

Du vil ikke betro mig, hvad der har været mellem Dig og ham?

BUGEN gjentager, sagtere end før.

Jeg kan ikke.

ALLAN seer lidt paa ham.

Det behøves heller ikke. Jeg skal fritage Dig for at sige det.

BUGEN vender sig om med et Sæt, slaaet af hans Tonefald.

ALLAN møder hans Blik.

Ja. Din Vægring — din haardnakkede, pinefulde Vægring — den giver mig Sikkerhed for *det*, som jeg har anet og tænkt mig.

EUGEN **stirrer paa ham; hans Læber skjælver af Bevægelse.**

ALLAN **gaaer hen til ham og lægger sin Haand paa hans Skulder; taler dæmpet og mildt.**

Eugen — Du kan ganske trygt være aaben imod mig. Jeg er jo din Broder, og jeg er Læge. Jeg forstaaer fuldkomment, og jeg har ingen Fordomme.

Det er ikke helt sandt, naar der staaer skrevet, at Gud skabte dem Mand og Kvinde. Men *Mennesker* er vi lige fuldt og bør agte hinanden som Mennesker.

EUGEN

Hvem har fortalt Dig —?

ALLAN

Ingen. Ingen. Det er blot mange smaa Ting i min Erindring, som ofte har mindet mig før, ganske svagt, og som nu løber sammen til et tydeligt Billede. Mange Træk fra din Opvæxt og Ungdom. Det er vel ogsaa, fordi jeg er Læge.

Havde vi levet her Side om Side, saa havde jeg maaske kunnet hjælpe Dig — og

megen Sorg været sparet — ogsaa for Andre — — men ...

Ja, nu er det altsaa sagt. Og jeg skal ikke røre mer ved den Ting, hvis det piner Dig.

BUGEN tager hans Haand.

Det piner mig ikke.

ALLAN sætter sig.

— Men tal saa frit ud. Vi maa jo til Bunds i den triste Historie.

Han har altsaa misbrugt din Fortrolighed, samme Neovius? — ført sig op som en gemen Slyngel?

BUGEN

Han har martret mig, som kun et Menneske som jeg kan lade sig martre.

ALLAN

Det Brev, Du fik, da I sad og spillede — var *det* Anledningen?

Owen sagde, Du var kommen til at ryste. Var det *det*, som tog Magten fra Dig?

EUGEN

Ja. Det var *det.*

ALLAN

Hvem havde skrevet det?

EUGEN

Hans Fruentimmer — hans Kjæreste. Et halvgammelt Kvindfolk.

ALLAN

Han har altsaa ført Sladder?

EUGEN

Jeg har troet ham blindt. Hvor kunde jeg Andet? — jeg blev jo — pludselig — ligesom forsonet med Livet, fordi . . . han gaaer op og ned — og saa har alle hans dyre Forsikringer — aa, jeg væmmes blot ved at skulle sige det — de har aldrig været Andet, lige fra første Færd af, end den smudsigste Beregning. Han sætter sig med Hænderne for Øjnene.

ALLAN

Naar begyndte Du at faa *det* Syn paa ham?

BUGEN

Det kan være et Par Maaneder siden. *Hun* skrev til mig en Dag — privat.

Jeg anede ikke hendes Existens.

ALLAN

Hvad stod der i hendes Brev?

BUGEN

Forblommede, skinsyge Trusler.

ALLAN

Hvad sagde han, da Du viste ham det?

BUGEN

Han lo — med et Par sødlige, blakkede Øjne, som han ikke før havde viist mig. Hun havde opdaget en Ring, han gik med, og faaet ham til at tilstaa, at den var en Gave fra *mig*. Det Hele var Tøsepjank — sagde han. Jeg kunde være rolig.

Rolig! — fra den Dag af — — ja, Angst er jo kun et Ord. Min Tilværelse har været en eneste fortærende Søvnløshed.

ALLAN

Brevene blev altsaa ved?

EUGEN nikker.

ALLAN

Hvad vilde de opnaa? — Penge?
Har de presset Dig for Penge?

EUGEN trækker utaalmodigt paa Skuldrene.

ALLAN

Og Du *gav* dem Penge! —
Saa fejg har Du været. Saa taabelig fejg!

EUGEN seer paa ham.

Var jeg fejg, saa er det, fordi I Andre har dømt mig til at være det.

ALLAN

Hvor Meget har Du givet dem?

EUGEN

Aa, jeg veed knap selv.
Først fik han en stor Sum for at rejse bort.

5*

— Han rejste *ikke*. *Hun* vilde ikke have det, sagde han.

ALLAN

Og siden? Saa gav Du ham *Mere*? Alligevel?

BUGEN

Det var til *hende*, sagde han. Hun vilde kjøbe en Forretning, saa at de kunde gifte sig.

ALLAN

Men de giftede sig *ikke*. Og imens — saa blev *hun* ved med sine Trusler og sine Anklager, og *Du* blev ved med at øse ud af dit stakkels, gjældbundne Pengeskab. Han rejser sig. En hel Formue vilde de have! — Gods og Tjenerskab og Automobil! — selve Kronprinsen! det var endelig en Fangst!

Hvorfor jog Du ham ikke bort og meldte ham til Politiet?

BUGEN

Jeg turde ikke. Og det vidste han.

Min Fantasi var efter mig. Den red mig

med Piskeslag. Jeg turde Ingenting. Jeg ravede mellem Afgrunde.

— — Aa, der gives Lidelser, som I Andre ikke drømmer om — Lidelser, der *vrænger* ad os — af Haabløshed — fordi vi veed, at hvis vi talte om dem, saa vilde de ikke vække Andet hos *Jer* end Modbydelighed.

ALLAN **sætter sig atter hos ham.**

— Men siig mig, Eugen — naar Du var saa angst, saa sygelig, meningsløst angst, hvor turde Du saa falde over ham i Aften, som Du gjorde?

Du maatte jo vide, at i samme Øjeblik vilde Alting komme for en Dag —?

EUGEN

Ja, det vidste jeg.

ALLAN

Men hvor kunde Du da —?

EUGEN **rejser sig og gaaer omkring i Stuen i stærk Bevægelse.**

Jeg har faaet to Breve idag. Det første om-

talte jeg slet ikke. Jeg kunde ikke taale den pralende Maade, han smilede paa, naar jeg blottede min Angst for ham. Han standser og tager et Brev frem. Men da jeg saa fik dette her — ja, Du forstaaer det ikke — men da kom det — da begyndte det —

ALLAN

Hvilket?

EUGEN

Befrielsen, som jeg talte om før.

At rejse mig fra Spillebordet, gaa op i mit Sovekammer, ringe paa Klokken, tage Ridepisken og kaste mig over ham, saa saare han viste sig — det var som en eneste uhyre Befrielse — Altsammen — —

ALLAN rejser sig.

Eugen —!

EUGEN

Jeg *kunde* jo ikke ryste ham af mig. Det var jo blevet ved — og blevet ved! — Og Føl-

gerne, senere hen, var jo blevet de samme. Jeg stod ikke til at redde.

Nu fik jeg dog Mod til, endelig en Gang, at være mig selv.

ALLAN

Dig selv? — —

Kalder Du *det* at blive Dig selv?

EUGEN taler sig efterhaanden op til en Slags Extase.

Ja, siig mig — om Du kan — naar jeg *ellers* har været det? — naar jeg har faaet Lov til at være det?

ALLAN

— faaet Lov?

EUGEN

Af Jer Andre.

Vi er *aldrig* os selv. Vi er samfundsløse i alle Forhold, i vore Sorger som i vore Glæder, fordi vi ikke frit kan være os selv bekjendt. Jeg har aldrig sagt eet sandt Ord i mit Liv. Hvad kjender Du af *mig*? Hvad veed Du om, hvad jeg kunde være blevet

til, hvis jeg havde turdet give mig selv som den, jeg er? Hvad vilde I Andre blive til, hvis man stemplede jeres Drifter som Forbrydelser og lagde *det* i Jer for Had, der er den dybeste Bølge i jert Instinkt? Han staaer og river Brevet i Stykker. Ja, her i Aften, da jeg tugtede ham for hans Skamløshed, da var jeg mig selv.

Og den Følelse — den sidder endnu i mig som en Slags Lykke. Han gaaer atter op og ned.

Taushed.

ALLAN med jævn Ro.

Jeg seer mindre højtideligt og mindre ... moralsk paa de Ting, Eugen. Og jeg er nærved at mene, at Du hellere aabenlyst maatte have holdt et helt Hof af Mignoner end En i al Hemmelighed.

EUGEN vil sige imod.

ALLAN

Ja — Du har *holdt af* det Menneske. Det er just Ulykken.

BUGEN

Ja, det er Ulykken. Han gaaer fra ham.

ALLAN

Men den Ulykke kan ikke fritage Dig for Ansvar, navnlig ikke *Dig*. I *din* Stilling bliver Lettroenhed og Mangel paa Modstandskraft, naar de optræder i saa graverende Former som her —

BUGEN afbryder ham, idet han samtidig tager Ridepisken fra Skrivebordet.

— til Forbrydelse. Du har Ret. Jeg burde have været stærk nok. Men jeg ejer nu en Gang ikke den Styrke.

Styrke, det er Noget, man faaer af en dyb Glæde — af et Arbejde, som fylder En — fremfor Alt af Tro paa sig selv. For at et Menneske skal kunne tage en Kamp op, saa maa der være en Drøm over hans Liv, som han kæmper for. Jeg har ingen.

I *min* Stilling, siger Du —? Hvad betyder den Stilling? — at fylde ud i en Uniform! — *jeg*, der altid har vaandet mig under

al Militærtvang! — eller at sidde som Lydfigur i et Raad af tilfældige Magtstræbere —!

ALLAN

Du glemmer een Ting.

Der er endnu et Ansvar, som din Stilling har ført med sig, og det *største* af dem, fordi det afhang af Dig selv, om Du vilde have det. Der er eet Menneske, Eugen, mod hvem Du har begaaet en Uret, som *ikke* kan tilgives.

Og Uretten bestaaer ikke alene i dine Forvildelser *nu*, men mest i den . . . Lavhed, Du begik, den Dag, da Du lod dig binde til en Kvinde.

EUGEN **vender sig fra ham.**

Hvad skulde jeg have gjort?

ALLAN

Sagt Nej — brudt ud! dyrket din Musik! blevet et Menneske!

Dengang — da burde Du havt Mod til at være — „Dig selv.“ **Han gaaer heftigt op og ned.**

Kort Taushed.

ALLAN **standser foran ham.**

Giv mig den Ridepisk.

EUGEN **rækker ham den.**

ALLAN **undersøger den.**

Hvad er det for et hæsligt Vaaben, Du har lagt Dig til?

EUGEN **med et umærkeligt Smil.**

Det er en Stump af en Meteorsten, som jeg har ladet tilslibe og indfatte.

ALLAN

En Meteorsten?

EUGEN

En Splint af en fremmed Stjerne. Det Eneste her paa denne ... gloende Jord, som Jorden ikke selv har frembragt.

Jeg kunde lide at holde den i min Haand.

ALLAN **seer paa ham, lægger Pisken, tager ham om Skuldrene og drejer ham om imod sig.**

Eugen — naar jeg nu rejser — og jeg kan rejse naarsomhelst — saa følger Du med

mig. Du kjender ikke den Jord, som brænder dine Fødder. Jeg skal lære Dig at gaa paa den.

EUGEN fra ham.

Det er for sent.

Dr. SHAW kommer ilsomt fra Forværelset. Han har en Pakke Breve i Haanden.

Begge Brødrene vender sig imod ham.

SHAW standser med et Sæt, da han opdager Kronprinsen.

ALLAN roligt.

Tal kun frit, Shaw. Min Broder er forberedt.

SHAW

Lakajen er død.

Stilhed. Ingen af dem rører sig.

ALLAN

De har vel ikke flyttet ham?

SHAW

Nej. Han ligger inde paa Kronprinsens Seng.

EUGEN staaer bortvendt, ligbleg.

ALLAN

Og de tre Officerer?

SHAW

— opholder sig bestandig i Værelset nedenunder, sammen med Grev Hefty.

Kort Taushed.

ALLAN seer paa sit Uhr.

Hvad kan Klokken være?

SHAW ligesaa.

Knap elleve.

ALLAN

Veed De, om Kongen er i Seng?

SHAW

Jeg saae Lys i hans Majestæts Værelser, nu da jeg kom gjennem Haven.

ALLAN vender sig.

Eugen —

EUGEN farer sammen.

Ja.

ALLAN

Jeg gaaer ned og taler med Papa. Det er nødvendigt strax at sætte ham ind i Sagen.

EUGEN

Naturligvis.

ALLAN

Men Du kan stole paa mig. Jeg skal handle som din Ven. **Han lægger sin Haand paa hans Skulder.**

Det er *ikke* for sent — hvis Du selv *vil.*

EUGEN

Tag ingen Hensyn til *mig.*

ALLAN

Mit Sovekammer er derinde.

Gaa ind og læg Dig paa min Seng, indtil jeg kommer tilbage.

EUGEN

Tak. **Han trykker hans Haand.**

Tak, Allan. **Han gaaer mod Sovekammeret; i Døren vender han Ansigtet og siger langsomt.** Bed Mama tilgive mig.

Han gaaer ind i Sovekammeret.

ALLAN **vender sig til Shaw.**

Kom Manden til Bevidsthed?

SHAW

Nej.

ALLAN

Var der Brudd, troer De?

SHAW

Jeg veed ikke; han kunde ikke undersøges.

ALLAN rækker ham Ridepisken.

Har De seet Vaabnet?

SHAW tager Pisken og betragter den.

Den Spids *der* er trængt ind gjennem Øjet — ved det første Slag.

ALLAN staaaer et Øjeblik med Haanden for Øjnene.

SHAW

Ja. Det er forfærdeligt. Han lægger stille Pisken fra sig.

ALLAN lidt efter.

De bliver her, Shaw?

SHAW

Ja.

ALLAN

Og seer ind til min Broder af og til. Han sover jo dog ikke.

— Hvad er det, De staaer med?

SHAW

Posten. Jeg tog den med mig herover. Der er Brev fra Professor Felt.

ALLAN

De maa gjerne lukke det op og læse det. **Han seer sig om.** Ja — skjøndt — jeg bliver nødt til at slukke. Jeg seer ikke gjerne, at der kommer Nogen herop.

SHAW **ved Skrivebordet.**

Her staaer et Lys.

ALLAN

Ja, tænd *det.* Og sæt Dem hen ved Kaminen. Saa kan Skjæret ikke sees udefra.

SHAW **tænder Lyset og stiller det hen paa Kaminen.**

ALLAN **slukker de elektriske Blus og gaaer mod Forværelset.**

Farvel saa længe.

SHAW

Farvel.

ALLAN **standser.**

Det er sandt — Ridepisken.

SHAW rækker ham den.

ALLAN

Tak. Han gaaer bort gjennem Forværelset.

SHAW sætter sig til at læse Brevet, henne ved Kaminen.

Af og til skotter han til Sovekammerdøren og lytter. Lidt efter læser han videre.

Der er helt mørkt uden for Vinduerne.

ANDEN AKT

SAMME STED

SAMME NAT

Kongens Arbejdsværelse i Hovedfløjens første Etage.

I Baggrunden Fløjdøre til et Forgemak. Til den ene Side to store Vinduer og midt imellem disse en Glasdør, som fører ud til en Balkon. Paa den modsatte Væg en Dør, der fører ind til Kongefamiliens Dagligværelser.

Mørke Silketapeter. Møblementet sparsomt, lidt gammeldags. Skrivebord med Hylder. Stort rundt Bord foran en stadselig Empiresofa. Paa Væggene gamle Kobberstik i pompøse Rammer. For Vinduer og Døre tykke Forhæng for at forhindre Træk.

I Loftet elektrisk Krone, bronceforgyldt. Paa Skrivebordet elektrisk Lampe, begge tændte.

KONGEN, en Mand højt oppe i Treserne, sidder ved Skrivebordet, hvis Stol han har drejet ud mod Værelset.

Han er mager og ret høj, med et kantet Hoved paa en indfalden Hals. Hans stærkt graanede Haar er langt og tyndt. Udtrykket i hans fromladne Ansigt tørt — ligesom forlæst. Teinten bleg, Øjnene skarpe og køllge, Næsen vejrende. Han bevæger sig stilfuldt, men bevidst, taler slæbende, men distinkt.

Han er i Smoking.

ALLAN sidder bag det runde Bord i Sofaen. EMIL gaaer op og ned med knirkende Støvler.

Ridepisken ligger paa Bordet.

De er midt i en bevæget Samtale. Kongens Bestræbelser for at

bevare sin Ro lykkes kun momentvis. Hans nervøse Oprevethed bryder uafbrudt igjennem.

KONGEN dæmpende, til Emil, som har talt sidst.

Lad os nu — lad os nu først se at blive rolige.

Den Beslutning, som her skal fattes, den maa vi blive enige om endnu i Nat. Her er ikke Plads hverken for lidenskabelig Opbrusning eller for overflødige Ord. Vi maa tage os sammen af hele vor Sjæl og bede Gud retlede vor Dømmekraft.

EMIL uden at ville beherske sig.

Det er ikke *det*, at han har slaaet ham ihjel — det er ikke *det*, der oprører mig. Det er det Andet, der er saa himmelraabende.

KONGEN med Vægt som den, der afgjør Spørgsmaalet.

Eugen er *syg*. Det er *det* Synspunkt, der bør fastholdes. Han har været Bytte for — ja, hvad skal jeg kalde det? — for en ligefrem hypnotisk Indflydelse. Og det er *den*, han har reageret imod, da han øvede Vold mod Lakajen.

EMIL

Utilregnelig — med andre Ord?

KONGEN

Ja. Om Du vil. Han har slaaet til i blindt Raseri. Og saa har Ulykken villet, at han ramte Neovius i Øjet.

ALLAN meget rolig.

Eugen er hverken syg eller utilregnelig. Han er et stakkels, forurettet Menneske, der trænger til Hjælp.

KONGEN vil bort fra al Diskussion.

Ja. Og den Hjælp maa *vi* yde ham.

Det er kun Maaden — Fremgangsmaaden — den bedst mulige Fremgangsmaade — som jeg endnu ikke er klar over, men som vi her i Fællesskab maa prøve os frem til.

— Du talte før om — — Owen?

ALLAN

Owen?

KONGEN

Om et Forslag, som han og hans Kammerater havde fremsat —?

ALLAN

Ja — men som *Du* aldrig, end ikke i Drømme, kunde tænke Dig at gjøre Brug af.

KONGEN

Nej, nej, forhaabentlig ikke. Men alligevel — ja, jeg mener — der er jo ikke noget Ondt i, om man bad ham komme herover.

ALLAN

Led ikke Dig selv i nogen Slags Fristelse, Papa, ved at tale med ham. Og sæt ikke *ham* i Forlegenhed ved at bede ham gjentage sine ubesindige Ord.

EMIL udfordrende.

Tør Du paastaa, at han ikke har ment sit Tilbud alvorligt?

ALLAN

Jeg tør paastaa, at han ikke et Øjeblik har ventet, at *I* for Alvor vilde modtage det.

KONGEN irriteret.

Du kjender ikke Officerer og deres Begre-

ber. Du har ingen Forstaaelse af deres Tankegang.

EMIL stemmer i.

Nej.

ALLAN rejser sig og gaaer op mod Stuens Baggrund.

Det er snarere *din* Tankegang, Papa, som jeg ikke forstaaer.

KONGEN rejser sig.

Er *det* den rolige Tone, som jeg udbad mig?

EMIL bestandig ubehersket.

Lad Eugen selv komme til Stede og gjøre Rede for sig. Det er den eneste Maade at faa Klarhed paa.

KONGEN

Siden — ja — naar vi selv ikke længer er i Tvivl. Han gaaer op og ned.

Gaa over og hent Herman, Emil.

EMIL mod Forgemakket.

ALLAN standser ham — stilfærdigt.

Til hvad Nytte, Papa?

KONGEN

Fordi jeg, før jeg træffer min endelige Afgjørelse, maa være sikker paa —

ALLAN

— at hverken han eller nogen Anden derovre bringer Sandheden videre. Men det *er* Du jo sikker paa. Ligesaa sikker, som *jeg* er paa Hefty og paa min Ven Shaw. Var det udelukkende *de* Menneskers Taushed, som det her kom an paa, saa vilde selv *jeg* tro, at Sagen kunde dysses ned. Men det er det jo ikke. Det er *ikke* dem, der er de Afgjørende. Og derfor kan Sagen *ikke* forløbe i Dølgsmaal, saaledes som Du ønsker det.

KONGEN

Da skal jeg dog vise Dig —

EMIL

Hvem er det da, der er den Afgjørende?

ALLAN

Hun, Kvindemennesket, som er Ophav til hele Katastrofen.

Tror I, *hun* tier, naar hun faaer at vide, at Neovius er død?

KONGEN

Hun veed jo Ingenting.

ALLAN

Hun veed tilstrækkeligt til at kunne hvirvle saa meget Smuds op om Eugens Navn, at —

EMIL

Der kan vel tales med den Pige.

KONGEN

Vist saa, Emil, vist saa. Der kan tales med hende. Man viser hende Deltagelse — man holder hende skadesløs —

ALLAN

Paa hvad Maade? — ved at fortsætte i Eugens Spor — og give hende Penge?

KONGEN vender sig bort.

ALLAN

Der seer Du selv. Den blotte Tanke faaer Dig til at ryste af Væmmelse.

Og desuden — hvad Sikkerhed vilde I have for hendes Taushed, hvor dyrt I saa ogsaa bestak hende? — I *kan* overhovedet ingen Sikkerhed faa. Hvad Øjeblik hun vil, kan hun stille Sagen paa Spidsen, oparbejde en offentlig Mening, forlange, at Liget bliver undersøgt —

KONGEN i stærkt Udbrud.

Nej — nej. Saasandt Gud lever, det kan hun ikke. Den Skjændsel er der Ingen her i Landet, som vilde række Haand til. Jeg *er* vel den, jeg er. Skrøbelig som Menneske — ja — men urørlig og ukrænkelig i Kraft af det Navn, som mit Folk har givet mig, og som det ikke kan besudle uden ogsaa at besudle sig selv.

ALLAN

Ukrænkelig — hvad vil *det* sige? Det vil sige Hermelinskaabe og Guldkaret. Men Du gaaer i Smoking og kjører i Automobil — ligesom Tidens andre Demokrater. — Var *Eugen* ukrænkelig? Hvad har hun ikke dristet sig til overfor *ham*?

Nej, Papa. Der er kun een Vej, kun en eneste Udvej, ad hvilken Du kan hævde din Værdighed: Sandheden. Siig *den*, og siig den selv. Jo modigere og ærligere Mand Du er, des kongeligere staaer Du i dit Folks Omdømme. Og saa har Du ogsaa *Magt*. I Kraft af din Rang alene har Du ingen.

Lad Eugen tilstaa. Og lad ham tage Følgerne.

KONGEN

Men det er jo Vanvid. Hvad vilde der ikke ske? — Det er let nok for *Dig* at tale ud i det Blaa.

Emil! hører Du, hvad han siger? Til Allan. Du veed jo Ingenting. Du kommer her som en fremmed Fugl og aner ikke, hvad her foregaaer.

ALLAN

Hvad her foregaaer —?

KONGEN

Ja. Hvad der foregaaer her i Landet for Tiden — hvad det er for en usalig Situation, vi

befinder os i. Ministeriet har indgivet sin Demission. Jeg behøver al min Overlegenhed, al min moralske Autoritet —! Og samtidig skulde jeg vælte en Skandale fra mit eget Hus ud over Landet! — Alting vilde jo ende i den vildeste Opløsning!

EMIL griber hidsigt ind.

Tage Følgerne! — Du er simpelt hen slet ikke i Stand til at gøre Rede for, hvad Du mener med de Ord.

ALLAN roligt.

Jeg veed meget nøje, hvad jeg mener.

KONGEN

Siig det da.

ALLAN

Jeg mener, at Eugen bør afstaa fra sin Ret.

KONGEN

Til Thronfølgen!

EMIL med en vis interesseret Ivrighed.

Ja — saa vidt kunde det komme.

KONGEN

En af mine Sønner har allerede pietetsløst revet Baandet itu mellem sig og Slægten. Skulde jeg nu opleve, at ogsaa Eugen —

ALLAN

Der er ingen Fremtid hverken for Slægten her eller for Landet gjennem Eugen. Det troer Du ikke heller selv.

Afstaaer han fra sin Ret, saa vil der blive stille om ham, fordi han har lídt nok. Men afstaaer han *ikke*, saa vil hverken Du eller han — *hvad* der end skeer — faa Fred i jeres Sjæl, saalænge I lever.

Kort Taushed.

KONGEN dæmpet, men fast.

Ja. Det er muligt, at Du har Ret. Jeg er ikke blind for de Lidelser, som mit Ansvar kan styrte mig ud i. Men saa maa jeg *bære* de Lidelser — med Guds naadige Hjælp.

Det var sikkert mange Gange lettere, om ogsaa vi — *vi* — kunde give os ind under en timelig Domstol og derigjennem befri vor Samvittighed. Det *kan* vi nu en Gang ikke.

Vi har intet andet Forbedringshus end vort Lønkammer. Og derfor seer jeg ikke noget Valg her.

Hvad betyder *hans* Lovbrudd mod det Brudd i hele Samfundet, som hans Udstødelse af det kunde medføre? — Ingen retsindig Mand vil bebrejde mig, at jeg bruger de Midler, der staaer i min Magt for at dække over min Søns Fejltrin. Tværtimod. Enhver, der for Alvor vil mit og Landets Vel, han vil *hjælpe* mig til det, saaledes som *han* vilde, Adjudanten, Du talte om før.

Eugens Fremtid, siger Du —! den ligger i Guds Haand. Den veed jeg ikke Noget om. Jeg veed kun, at jeg ikke har Lov til at tage den fra ham.

Vi kan ynke ham — og vi kan ogsaa *revse* ham — her i vor egen Kreds. Men udadtil — *der* maa vi holde med ham, og mest, naar han behøver det mest.

Og dermed er jeg naaet til den Klarhed, som jeg ønskede.

Emil — vil Du saa bede Herman komme til mig.

EMIL bort gjennem Forgemakket.

Taushed.

KONGEN gaaer op og ned. ALLAN sætter sig stille.

ALLAN

Og *det* kalder Du Klarhed! —

Ja, hvis Eugen havde Børn — i Guds Navn — saa kunde jeg dog øjne et klart Punkt i alle disse . . . obskure Beregninger! — eller hvis Du selv kun havde den ene Søn. — Men Du har jo —

KONGEN standser.

Hvem?

ALLAN

Emil.

KONGEN seer paa ham.

Havde Du endda sagt, at jeg har *Dig*.

ALLAN rejser sig.

Nej. *Mig* har Du ikke.

Men Du har *ham*. Du har Fortsættelsen. Og Du har den i *hans* Skikkelse baade sund og

paalidelig. Hvorfor holder Du saa paa Eugen, som er en mærket Mand, og som aldrig kan blive Andet? hvad vil Du opnaa derved? — Det ender jo med, at Du driver ham ud i den rene Fortvivlelse.

Sæt, han rejser bort en skjønne Dag, ligesom *jeg* gjorde? — og tjener sit Brød ved at spille Violin!

KONGEN smiler.

Det gjør han ikke. Det har han ikke Mod til.

Jeg har ikke altid før kunnet faa det med ham, som jeg vilde — og som det var bedst for ham. *Nu* kan jeg. Vær sikker paa *det*.

EMIL kommer tilbage.

EMIL

Herman staaer her udenfor.

KONGEN

Bed Herman komme ind.

EMIL vinker ud i Forgemakket.

HERMAN kommer fra Forgemakket.
Det er en gammel Mand, i rødt Livrée, med et servilt, tilforladeligt Ansigt.

Han lukker omhyggeligt Døren efter sig.
Der er Taushed, medens han gaaer frem i Stuen.
Kongen stiller sig foran Bordet. Allan sætter sig i en Krog af Værelset.

KONGEN

Ja, Herman, De kan ikke være i Tvivl om, hvorfor jeg har ladet Dem kalde. De kjender den frygtelige Hjemsøgelse, som idag er overgaaet mig og mit Hus.

HERMAN

Deres Majestæt —

KONGEN afværger med en Haandbevægelse hans Deltagelse.

Naar jeg strax har sendt Bud efter Dem, saa er det, fordi jeg, endnu i Aften, trænger til Deres Hjælp. Og den vil De yde mig, kjære Herman, det veed jeg, med al den Troskab og Omtanke, som jeg ofte har seet Beviser paa i de mange Aar, vi to har kjendt hinanden.

HERMAN

Deres Majestæt kan stole paa mig som paa Deres Majestæt selv.

7*

KONGEN

Først og fremmest — den Pisk der — han peger paa den — sørg for, at den bliver tilintetgjort. Paa hvad Maade, De bedst kan — men tilintetgjort! Ud af Verden, forstaaer De.

HERMAN

Vel, Deres Majestæt.

KONGEN bortvendt.

Tag den.

HERMAN

Vel, Deres Majestæt. Han tager Pisken og skjuler den hos sig.

KONGEN sætter sig foran Bordet.

Dernæst er der et Par Spørgsmaal, som jeg beder Dem besvare.

Tør jeg gaa ud fra — jeg mener — tør De give mig Deres Ord for — at De selv og de tre Herrer Officerer er de Eneste, der har Rede paa Sagens sande Sammenhæng?

HERMAN

Der er En til, Deres Majestæt, som ikke kunde undgaa at vide det.

KONGEN

Hvem?

HERMAN

Alfred.

KONGEN seer spørgende paa ham.

HERMAN

Rideknægten.

KONGEN

Ja. Ja vel.

HERMAN

Han og jeg — vi saaè jo Neovius gaa ind i Sovekamret til hans kongelige Højhed.

KONGEN

Men ellers Ingen? — det indestaaer De for?

HERMAN

Bestemt Ingen, Deres Majestæt.

KONGEN lidt efter, prøvende sig frem.

... Kjendte De Noget til den Afdødes Forhold?

HERMAN tier.

KONGEN

Veed De, om han havde Slægtninge?

HERMAN

Ikke her i Landet. Han har talt om, at han havde en Moder og en Broder i Amerika.

KONGEN nikker uvilkaarligt, ligesom befriet, og folder Hænderne. Lidt efter fortsætter han.

Det er blevet mig sagt, at han kom meget sammen med en Dame — en vis Forretningsdame — der staaer i en Handskebutik inde paa Strøget —?

Ja, jeg spørger Dem, fordi vedkommende Person, hvis hun var officielt forlovet med Neovius, sagtens med nogen Ret kunde gjøre Krav paa at faa Adgang til Dødslejet.

HERMAN

Han var vist Kjæreste med mer end En af den Slags, efter hvad *jeg* har kunnet observere.

Hvis bare Deres Majestæt vil give Ordre

til, at hvem der saa kommer og spørger efter Liget, saa henvises de til *mig* — saa skal Deres Majestæt ingen større Ulejlighed faa af den Ting.

KONGEN

Tak. Den Ordre giver jeg Dem med det Samme.

ALLAN rejser sig.

Papa —

KONGEN uden at ænse ham.

Og hør saa, Herman, hvad jeg har at bede Dem om. Dem og Alfred. Jeg er ikke utilfreds med, at ogsaa han er indviet, da De sikkert kan behøve Assistance.

Det Første, De og han har at gjøre, er at lægge Lakajens afsjælede Legeme ind paa hans egen Seng. Det skeer en Gang i Nat, naar Alle er til Ro. Alfred holder Vagt hos Liget, medens De, saasnart det bliver lyst, tager ind til Byen og besørger en Kiste. De bør gaa til en af Hoffets egne Leverandører; det seer naturligst ud. Og Kisten maa være

her paa Slottet imorgen tidlig — senest Klokken ti. Det vil ingen Forundring vække, at vi ønsker Liget snarest mulig bragt bort, da Alverden jo veed, at her er stor Reception imorgen Aften. De sørger for, naar Snedkeren kommer, at Liget er fuldstændig tildækket. Og De er selv til Stede, naar Kisten loddes til.

Lover De mig *det*?

HERMAN

Ja, Deres Majestæt.

KONGEN rejser sig.

Deres Haand.

HERMAN rækker ham Haanden.

Tak, Deres Majestæt.

KONGEN gaaer langsomt mod Skrivebordet.

Begravelsen skal foregaa med al mulig Honnør. Jeg skal selv sende en af mine Adjudanter.

Ja, Herman, saa er der ikke Videre. Gaa saa med Gud. — God Nat.

HERMAN

God Nat, Deres Majestæt. **Han gaaer mod Forgemakket, men kun faa Skridt.** Deres Majestæt —

KONGEN **lidt utaalmodig.**

Ja —?

HERMAN

Deres Majestæt maa undskylde. Men jeg er bange for, at der er en Ting, som Deres Majestæt har glemt.

KONGEN **seer urolig paa ham.**

Glemt? hvilket?

HERMAN

Dødsattesten.

ALLAN **gjør en Bevægelse.**

KONGEN

Dødsattesten — sørger *jeg* for.
God Nat.

HERMAN **bukker og gaaer ud i Forgemakket.**

KONGEN falder ned i Stolen ved Skrivebordet.

Aa, jeg *kan* næsten ikke mere —!

EMIL hen til ham.

ALLAN er kommet frem.

Dødsattesten — ja. Det var alligevel godt, at vi kom til at tale med et nøgternt Menneske.

Hvad har Du tænkt, at den skulde lyde paa?

KONGEN uden at vende sig.

Et Hjerteonde — et Krampeslag — hvad Du vil.

ALLAN

Jeg vil bede Dig erindre, at Neovius sidste Sommer aftjente sin Værnepligt som Marinesoldat. Paa den Plads plejer man ikke at anbringe hverken Epileptikere eller Folk med Hjertefejl. Røres der op i Sagen, findes der altsaa her et Indicium, som sikkert vil befordre en vakt Mistanke.

Jeg tvivler paa, at Du faaer nogen Læge til at skrive den Attest.

KONGEN **rejser sig og seer ham roligt ind i Øjnene.**

Dødsattesten skriver *Du.*

ALLAN

Jeg!

KONGEN

Du har jo tilseet den Syge.

ALLAN

Papa —!

KONGEN

Og Du sørger for at give den en saadan Form, at, om Mistanken — som Du siger — skulde faa Luft, saa vil den blotte Fremlæggelse af *din* Erklæring være nok til at holde den nede.

ALLAN **i heftigt Udbrud.**

Min Erklæring —! *jeg* skulde erklære, at —? Veed Du, hvad det er, Du forlanger?

KONGEN **bevarer sin Ro.**

Ja. Jeg forlanger — i min Sjæls Vaande og

dybe Beskæmmelse forlanger jeg — — *beder* jeg Dig om, at Du føler Dig som min Søn.

Du har forladt dit Fædreland, sagt Dig løs fra dit Hjem med et aabent Brudd, givet din Fader til Pris for ondsindet Snak og uretfærdigt Omdømme. Men alt *det* er jo glemt. Gudskelov. Hvad *jeg* fordømte, det har Gud velsignet. Han har sendt mig Dig tilbage — som *Læge*, saa at Du nu staaer her og kan hjælpe mig over den tungeste Stund i mit Liv.

ALLAN dirrende.

Ved at begaa Falsk.

KONGEN vil fare op.

EMIL griber Broderen om Armen.

Allan —! Tænk paa Mama.

KONGEN stærkt, angribende.

Ja. Tænk paa Mama.

ALLAN

Det behøver I ikke at sige. Hun har ikke

været ude af mine Tanker et eneste Øjeblik i hele denne forfærdelige Aften.

Men det veed I, ligesaa godt som jeg, at var Mama til Stede her, saa holdt hun med *mig*. Hun gav mig Ret, om hun saa skulde dø af det.

KONGEN heftigt.

Mama maa aldrig faa at vide, hvad vi har drøftet her i Nat. Jeg forbyder Dig — nogensinde — blot med et Ord —

EMIL er pludselig, lyttende faret sammen.

Hys! hvad er *det*? — Der er Nogen, som raaber udenfor.

De vender sig alle tre mod Vinduerne og staaer lyttende i nogle Sekunder.

Saa gaaer Allan hurtigt hen og trækker Gardinerne fra Balkondøren.

Emil følger efter og aabner et af Vinduerne.

Kongen bliver staaende ved Skrivebordet.

KONGEN

Hvad *er* det? — hvad *er* det?

Ny, angstfyldt Taushed.

EMIL **vender Hovedet ind mod Værelset.**

Der er samlet en hel Klump ovre ved Taarnfløjen.

ALLAN **paa Balkonen.**

De kommer løbende med Lygter.

PALÆMONA **hurtigt fra Forgemakket.**
Hun er meget bleg, men ganske fattet. Hun lader Døren staa aaben efter sig.

KONGEN **hører hende komme.**

Palæmona —!

EMIL **vender sig og gaaer frem imod hende.**

ALLAN **ind fra Balkonen.**

PALÆMONA

Eugen er død. Han har styrtet sig ud af et af Taarnvinduerne.

KONGEN

Styrtet sig ud —?

PALÆMONA

Vi fandt ham med Hovedet knust mod Stensætningen nedenunder.

ALLAN

Hvem fandt ham?

PALÆMONA seer paa ham.

Jeg — og Doktor Shaw.

ALLAN hurtigt, næsten løbende, ud gjennem Forgemakket.

KONGEN vil følge.

Tag *mig* med.

PALÆMONA standser ham.

Vent hellere, Papa, til de har baaret ham ind.

KONGEN nervøst.

*Her*ind! — han skal herind! i *mit* Sovekammer. Ikke over til sig selv. Til Emil. Gaa. Skynd Dig og siig det.

EMIL staaer atter ved Vinduet.

Allan har sagt det. Nu vender de om.

KONGEN

Hvor er Mama?

PALÆMONA

Jeg veed ikke.

KONGEN

Kom, Emil. Lad os finde Mama. **Han gaaer mod Forgemakket.**

EMIL **følger.**

KONGEN **vender sig.**

Vil *Du* ikke med —?

Da Palæmona ikke svarer, gaaer han, fulgt af Emil, hurtigt bort gjennem Forgemakket.

PALÆMONA lader sig falde ned i en Stol.

Hun sidder rank, med store, brændende Øjne; hendes hele Legeme ryster, men hun behersker sig. Hendes Læber bevæger sig, og hun stønner svagt, men ikke smerteligt.

Der lyder Trin udenfor Vinduerne af dem, der nærmer sig med Baaren. De høres tunge og slæbende.

Pludselig farer hun sammen ved at høre

ALLANS STEMME **udenfor.**

Denne Vej. Herind.

I det Samme aabner DRONNINGEN Døren til Familieværelserne.

Hun er en Dame paa et Par og tres, under Middelhøjde og spinkel. Hendes lille, blege Ansigt har uregelmæssige, men udtryksfulde og sensible Træk, et bestandig skiftende Spejl for den mindste Sindsbevægelse.

Hun er klædt i en lysegraa Silkekjole med hvide Kniplinger. Hvidt Kniplingsæt paa det graasprængte Haar.

DRONNINGEN

Hvor er Kongen?

PALÆMONA farer op fra Stolen.

DRONNINGEN

Jeg veed, hvad der er hændt.
Hvor er han?

PALÆMONA

Han gik for at finde *Dig*. Han er — derude.

DRONNINGEN mod Forgemakket.

PALÆMONA standser hende.

Du maa ikke — ikke nu. Ansigtet laa i eet Blod. Allan er hos ham.

DRONNINGEN

Hvorfor har han gjort det?

PALÆMONA vender sig fra hende.

DRONNINGEN

Hvorfor var han alene — deroppe? Hvor var Allan?

PALÆMONA

Her. Jeg traf ham her. Spørg Allan selv.

DRONNINGEN

Jeg gaaer derover.

PALÆMONA

De har bragt ham herind.

DRONNINGEN

Herind?

PALÆMONA

Ja. I Papas Sovekammer.

DRONNINGEN

Hvorfor? **Hun gaaer paany mod Forgemakket.**

I Døren møder hun GREV HEFTY.

HEFTY

Deres Majestæt —

DRONNINGEN **griber ham uvilkaarligt om Armen.**

Aa — Grev Karl — er De her? **Hun brister pludselig sammen.**

HEFTY **støtter hende og leder hende hen mod en Stol.**

DRONNINGEN retter sig paany.

Tak. Tak. Jeg *kan* godt — det var blot fordi — jeg veed jo, De holdt af ham ... saa kom jeg til at græde — —

HEFTY

Kongen har bedt mig søge efter Deres Majestæt.

DRONNINGEN

Ja, hvis De vil give mig Deres Arm, kan vi gaa ud til ham.

HEFTY

Allan bad mig indstændigt om at faa Deres Majetæt til at vente, indtil han selv kom.

DRONNINGEN

Ja ja da. Saa lad os vente.

HEFTY

Jeg maa blot underrette hans Majestæt.

DRONNINGEN

Send en af Lakajerne og bliv selv her.

8*

HEFTY ud i Forgemakket. DRONNINGEN sætter sig. PALÆMONA staaer i den aabne Balkondør.

Der er dyb, tung Taushed i Stuen. — Lidt efter kommer HEFTY tilbage.

DRONNINGEN

Siig mig — sæt Dem herhen — siig mig: hvorfor har de lagt ham inde i min Mands Værelse? hvorfor har de ikke bragt ham over til ham selv?

HEFTY seer hen paa Palæmona, tøver et Øjeblik, sætter sig derpaa.

Der er skeet en anden Ulykke her paa Slottet i Aften.

DRONNINGEN

En anden Ulykke?

HEFTY

En af Kronprinsens Lakajer faldt pludselig om. De maatte lægge ham paa Kronprinsens Seng og turde ikke flytte ham.

DRONNINGEN urolig.

Var det Neovius?

HEFTY

Veed Deres Majestæt —?

DRONNINGEN

Er han død?

HEFTY

Ja.

PALÆMONA **har vendt sig om og seet paa dem; nu gaaer hun bort fra Vinduet, nervøst, ind over Stuens Baggrund.**

DRONNINGEN

Saa Neovius er død? — Og det vidste han?

HEFTY

Ja.

DRONNINGEN **uvilkaarligt.**

Saa forstaaer jeg — — **I en anden Tone.** Naturligvis. Saa maatte de jo bringe min Søn herover.

Hun sidder og stirrer frem for sig, taareblendet, med et dybt fortvivlet Udtryk.

ALLAN kommer fra Forværelset. Dronningen hører ham først, da Hefty rejser sig.

ALLAN **hen til hende.**

— Skal vi to saa gaa derind sammen?

DRONNINGEN rækker sin Haand ud imod ham.

... Allan —!

ALLAN

Der var før saa mange Mennesker. Nu er de gaaet.

DRONNINGEN rejser sig og gaaer ved Allans Arm mod Forgemakket.

I Døren møder de KONGEN. De standser alle tre.

KONGEN

Klara —

DRONNINGEN seer grædende paa ham, men slipper ikke Allans Arm.

KONGEN

Troer Du ogsaa, at Du har Kræfter til det?

DRONNINGEN

— til at gaa ind og se min Dreng?

KONGEN

Jeg kommer til Dig — om lidt — naar jeg har talt med Allan.

ALLAN

Med *mig*?

KONGEN

Ja. Jeg venter Dig her, naar Du har fulgt din Moder op.

Allan og Dronningen gaaer ud i Forgemakket. Hefty følger efter, og Døren lukkes.

Kongen gaaer langsomt frem i Stuen. Palæmona har sat sig i Sofaen.

KONGEN **opdager hende først lidt efter.**

Er *Du* her?

PALÆMONA

Ja — hvor vil Du have, jeg skal være?

KONGEN

Nej — her bliver nok ingen Hvile for Nogen af os — i lange Tider. **Han sætter sig ved Skrivebordet, hvor han helt falder sammen.**

PALÆMONA **rejser sig.**

Papa —

KONGEN **nervøst.**

Spørg mig ikke — gjør mig den Tjeneste — ikke i Aften —

PALÆMONA

Jeg skal ikke spørge Dig om Ting, som Du ikke vil svare paa. Det behøver jeg ikke.

KONGEN stirrer paa hende.

PALÆMONA gaaer hen imod ham.

Men hvad troer Du — jeg mener — hvad vil der *ske*? — hvad troer Du, der vil ske?

KONGEN

Ske?

PALÆMONA

Ja — ske — her i Landet — nu?

KONGEN

Her i Landet? Han tager sig sammen.

Her vil ske *det*, at Emil træder i Eugens Sted.

Hvad Andet skulde der ske?

PALÆMONA

Hvad Andet? — saasnart de faaer at vide — — Alting?

KONGEN **rækker sin Haand ud imod hende.**

Naar vi blot holder sammen —

PALÆMONA **tager ikke Haanden.**

— holder sammen?

KONGEN

— ja, saa inderligt, som vi formaaer — saa *maa* der jo . . . der maa jo — vi maa jo kunne sige — han har jo ikke været ved sin Forstand — —!

PALÆMONA

Det er der Ingen, der troer. Du troer det ikke en Gang selv —!

ALLAN er kommet fra Forværelset.

PALÆMONA **fjerner sig, under det Følgende, ud paa Balkonen.**

ALLAN **hen til Kongen.**

Mama er gaaet ind til sig selv. Men hun vil ikke lægge sig. Du maa se at faa hende til det.

KONGEN

Jeg maa tale med *Dig* først.

ALLAN

Om hvad?

KONGEN

Om hvad her *nu* er at gjøre.

ALLAN

Mama ønsker, at der skal redes en Baare for Eugen inde i Havesalen. Jeg har givet Ordre til, at det skeer. Hans Officerer holder Vagt over ham i Nat.

KONGEN dæmpet.

Ja, ja. Men den Anden — den Anden?

ALLAN

Den Anden føres bort, som *Du* har bestemt.

KONGEN seer op paa ham med et Slags Haab.

Det troer Du altsaa bestandig kan lade sig gjøre ... uden at —?

ALLAN med kort Hovedrysten.

Nej.

Men Døden gjør taus. Eugen har selv fældet

sin Dom. Det vil være ørkesløst for Andre at fælde den haardere.

KONGEN i udbrydende Fortvivlelse.

Barmhjertige Gud! — hvad vil der ikke blive sagt — *nu*! Stilhed.

. . . Har Du tænkt paa —? der . . . der maa dog udsendes en Meddelelse — officielt?

ALLAN

Hofmarschallen staaer her udenfor og venter.

KONGEN

Kan vi ikke, blot foreløbig, lade forlyde, at Kronprinsen er farlig syg? — og saa imorgen tidlig — — forberede —?

ALLAN

Hele Slottet var jo Vidne til, hvad her er foregaaet. Det er ude over Byen endnu i Nat.

KONGEN hulker, helt ubehersket.

Gud være os naadig! — Gud være os Alle naadig!

Stilhed.

ALLAN lægger sin Haand paa hans Skulder.

Papa — lad *mig* raade. Jeg skal besørge det Fornødne.

KONGEN

Vil Du?

ALLAN

Ja. Vi lader den første Meddelelse gaa ud paa, at Kronprinsen i Nat, i et Anfald af Vildelse, er kommet ulykkelig af Dage. Ikke Andet.

KONGEN

Ja, ja —

ALLAN

Saa skal jeg imorgen, hvis Du ønsker det, i min Egenskab af Læge og i saa hensynsfulde Udtryk som muligt, offentliggjøre en kort, sand Fremstilling af Sammenhængen mellem de to Dødsfald.

Dermed vil al videre Kommentar være udelukket, og der vil falde Fred over hans Kiste.

KONGEN seer ængstelig paa ham et Øjeblik.

... En *sand* Fremstilling — siger Du?

ALLAN

Ja.

KONGEN

Du maa lade *mig* se den, inden Du bringer den videre.

ALLAN

Naturligvis.

KONGEN

Vi maa handle uden Overilelse. Vi har et stort Ansvar, maa Du huske.

ALLAN

... Vil Du ogsaa se Telegrammet — før jeg sender det afsted?

KONGEN

Nej. Det behøves ikke. Tak. Han rejser sig. Saa gaaer jeg op til Mama.

God Nat.

ALLAN

God Nat, Papa.

KONGEN gaaer bort gjennem Døren til Familieværelserne, langsomt og vaklende.

ALLAN aabner Døren til Forgemakket.

Vær saa god, Hr. Hofmarschal.

HOFMARSCHALLEN, en yngre Mand, civil klædt, kommer fra Forgemakket.

ALLAN sætter sig ved Skrivebordet.

Hans Majestæt har bedt mig formulere den officielle Meddelelse. Jeg mener, det er bedst, Deres Excellence personlig ringer Regeringsbladet op og giver dem denne Ordlyd. Ingen anden. Bestemt ingen anden.

Han skriver.

PALÆMONA kommer fra Balkonen. Hun nærmer sig langsomt Skrivebordet.

ALLAN

Vi maa være forberedt paa, at de strax sender et Ilbud herud. Der kommer sandsynligvis flere. De vises ind til *mig*, alle uden Undtagelse. Her. Jeg gaaer ikke i Seng i Nat.

Og De drager paa det Nøjeste Omsorg for,
at kun *jeg* faaer Reporterne i Tale.
Har Deres Excellence forstaaet mig?

HOFMARSCHALLEN

Fuldkommen.

ALLAN

Her er Ordlyden. Han rækker ham Papiret.

HOFMARSCHALLEN tager det, bukker for Palæmona og gaaer ud i Forgemakket.

PALÆMONA staaer nu bag Skrivebordet, Ansigt til Ansigt med Allan.

ALLAN møder hendes Blik.

Var det *Dem*, der fandt ham?

PALÆMONA

Jeg sagde Dem jo, at jeg vilde komme tilbage.

ALLAN

Der var slukket i mit Værelse.

PALÆMONA

Jeg kom alligevel.

ALLAN

De var altsaa oppe hos *mig* først?

PALÆMONA

Ja.

ALLAN

Og traf Shaw?

PALÆMONA

Ja. Doktoren troede, jeg kom for at spørge efter Eugen, og gik strax ind i Sovekammeret for at sige det til ham.

ALLAN

Og saa?

PALÆMONA

Sengen var tom — Vinduet stod aabent — jeg bøjede mig ud —

ALLAN

Og saae ham . . . ligge dernede?

PALÆMONA nikker.

ALLAN

Aa — — forfærdeligt —

PALÆMONA

I det første Øjeblik, ja. — Nu ikke mere.

ALLAN

Nu ikke mere?

PALÆMONA

Nej. Hun seer paa ham. Jeg har spurgt Shaw, og han har sagt mig, hvad jeg trængte til at vide.

Hvis Eugen havde *levet* . . . *det* havde været forfærdeligt.

Taushed. Hun driver hvileløst om i Stuen.

PALÆMONA

De bliver siddende her i Nat, sagde De?

ALLAN

Ja.

PALÆMONA

Jeg kan heller ikke sove. Maa jeg blive hos Dem?

ALLAN

Hvis De vil.

PALÆMONA

Skriv kun, saafremt De har Noget at besørge. Jeg hørte jo, hvad De og Papa talte om. Jeg skal sidde ganske stille. Jeg beder blot om at faa Lov til at være her. **Hun sætter sig i en Krog af Sofaen.**

ALLAN **stryger sig over Panden, tager en Pen, men skriver ikke; sidder taus og seer frem for sig.**

Det banker paa Døren til Forgemakket.

ALLAN

Kom ind.

Dr. Shaw kommer fra Forgemakket.

ALLAN **rejser sig.**

Shaw! **Han gaaer ilsomt hen imod ham.** Hvor kunde det ske —!

SHAW

Jeg har ikke Noget at bebrejde mig. Jeg havde lindet paa Døren ind til Sovekammeret faa

Minutter, før Kronprinsessen kom. Da laa Kronprinsen paa Deres Seng.

ALLAN

Troer De, han mærkede, at De var der?

SHAW

Rimeligvis.

ALLAN

Saa er det maaske *det*, vi har at bebrejde os. Han kan have følt, han maatte gjøre det *strax* — før der kom Andre —?

SHAW trækker paa Skuldrene.

ALLAN

De har Ret. Det er unyttigt at gruble.

SHAW lidt efter.

Jeg kom for at meddele, at Alting inde i Havesalen er gjort i Stand, saaledes som Dronningen ønskede.

ALLAN

Tak.

9*

SHAW

Og saa vilde jeg give Dem Brevet fra Professor Felt. Han rækker ham det.

ALLAN

Er der noget Særligt?

SHAW

Professoren stiller Dem et Par Spørgsmaal, som kræver øjeblikkeligt Svar.

ALLAN

Tak, Shaw.

SHAW

God Nat.

Han bukker for Palæmona og gaaer ud gjennem Forgemakket.

ALLAN gaaer hen til Skrivebordet, aabner Brevet, og giver sig til at læse i det, staaende.

PALÆMONA sidder og betragter ham ufravendt.

ALLAN vender pludselig Hovedet.

Undskyld —

PALÆMONA

Hvorfor? . . . De har staaet og smilet saa lykkeligt, siden De aabnede det Brev.

ALLAN **stikker Brevet til sig.**

Det er fordi . . . det er blot Professor Felt, som her skriver til mig, at de sidste Forsøg, han har gjort — paa *min* Tilskyndelse — er lykkedes over Forventning.

PALÆMONA **retter sig i Sædet.**

Skriver han ogsaa, at De skal rejse?

ALLAN

Det *kan* jeg jo ikke nu. Ikke i den første Tid.

PALÆMONA **aander ud.**

Nej nej — Gudskelov — nu bliver De hos os. Og den Grund til at tage bort, som De før kunde have — **hun rejser sig — uden at se paa ham** den *er* der jo heller ikke mere.

Men læs dog Deres Brev. Doktoren sagde jo, der skulde Svar.

ALLAN **skyder det fra sig.**

Nej. Jeg maa tænke over den Erklæring, jeg lovede Papa.

Han sætter sig ved Skrivebordet og lægger Haanden over Øjnene.

PALÆMONA gaaer lidt omkring i Stuen.

Jeg slukker. Det begynder at lysne udenfor.

ALLAN

Ja. Sluk.

Palæmona slukker Kronen i Loftet.
Allan tager Haanden fra Øjnene og sidder og seer ud mod Haven, der blaaner i det gryende Dagslys.

PALÆMONA ved Vinduet.

Saa stille her er.

ALLAN

Ja.

PALÆMONA vender Hovedet.

Nu ligger han derinde — lykkelig — saa lykkelig — —

ALLAN

Ja.

PALÆMONA nærmer sig langsomt Allan.

... Naar Eugen og jeg en sjælden Gang har talt sammen, saa har det altid været om *Dem*. Han holdt meget af Dem — han beundrede Dem — og længtes efter Dem. Men De kom aldrig.

ALLAN

Nej.

PALÆMONA

I hele to Aar kom De ikke. Og nu, da De endelig er her — nu er her ikke Andet tilbage . . . end Fortvivlelse —!

Hun giver pludselig efter for den Graad, som hele Tiden har kæmpet i hende, og synker ned i en Stol.

ALLAN **rejser sig og gaaer hen til hende.**

Palæmona —

PALÆMONA

Aa nej — lad mig græde. Jeg har trængt til det saa længe. Jeg har gaaet med Graaden i Halsen — her i disse Stuer — siden den allerførste Dag. Men jeg har ikke grædt. Jeg har ikke villet. Man taler om Mennesker, der handler med koldt Blod. Jeg kan begribe, de gjør det. Jeg har følt mig — til Tider — som om jeg kunde blevet til Sten.

Og saa har jeg jo alligevel Ingenting . . . forstaaet — før nu.

ALLAN **vil tale, men finder ingen Ord.**

PALÆMONA **overvinder efterhaanden Graaden.**

... Hver Morgen — hele Aaret igjennem — har jeg altid faaet Knopper og unge Grene bragt op paa mit Værelse og sat dem i Vand paa mit Bord. Og saa har jeg siddet og malet dem, saalænge Solen faldt ind gjennem Vinduet og skinnede paa dem.

De ... brudte Smaakviste — de har været mit Ægteskab.

ALLAN

De skulde have talt med Mama.

PALÆMONA

Vi taler ikke sammen her. Ingen af os. *De* er den Eneste. Og De faaer ogsaa os Andre til det. Det er, ligesom om vi Alle har begyndt at lære hinanden at kjende — i de sidste Par Maaneder — siden *De* er kommet hjem.

ALLAN **har sat sig hos hende.**

Mennesker kjender ikke hinanden. Ikke en Gang de Allernærmeste. Men de kan *hjælpe* hinanden — en sjælden Gang.

PALÆMONA stille.

Jeg har kjendt *Dem* — længe.

ALLAN

Længe?

PALÆMONA

Lige saa længe, som jeg har ... *seet* Dem?

ALLAN

De har jo kun seet mig en eneste Gang, før jeg nu vendte hjem —: i Kirken, ved Deres Bryllup.

PALÆMONA

Under Vielsen — ja — hvor jeg stod uden at tænke — for jeg *vilde* ikke tænke. Men saa mødte jeg Deres Øjne. Og saa var alle Tankerne der igjen.

Ja. Den eneste Gang.

ALLAN

... Kalder De *det*, at De har kjendt mig?

PALÆMONA rejser sig — staaer og seer ned paa ham.

Jeg har ikke taget fejl.

Deres Øjne mødes i et langt, smerteligt Blik.

ALLAN

Palæmona —

PALÆMONA **lidt efter, tager sig om Øjnene.**

— — Jeg gaaer op nu. Jeg er dødtræt. De har ogsaa Noget at skrive. Og her kommer sikkert Folk, som vil tale med Dem. **Hun rækker ham Haanden.** God Nat.

ALLAN **rejser sig, tager Haanden, bøjer sig over den og kysser den.**

PALÆMONA **staaer med lukkede Øjne og slaaer dem først langsomt op, da han slipper Haanden.**

ALLAN

. . . . Hvad tænker De paa?

PALÆMONA

— hvad jeg tænker paa —?

ALLAN

Deres Øjne var saa langt borte.

PALÆMONA

Det troer jeg ikke.

Jeg tænkte paa Deres Stemme.

ALLAN

Min Stemme?

PALÆMONA

Ja. Som den lød før, da De gav Hofmarschallen Deres Ordrer.

Den klang saa bydende.

ALLAN

Nu —? ja —?

PALÆMONA

Saa . . . kongelig, Allan.

God Nat. **Hun gaaer hurtigt bort gjennem Døren til Familieværelserne.**

ALLAN **bliver staaende og seer efter hende.**

Dagslyset voxer i Stuen.

TREDIE AKT

HOVEDSTADEN

TI DAGE EFTER

Et stort Hjørneværelse i første Etage paa det kongelige Slot.

Stuen har tre Vinduer: i Baggrunden, i højre Baggrundshjørne og i højre Forgrund, alle store og brede, næsten i Loftshøjde, med lave Karme, i dybe, buede Nicher. Lyse Silkegardiner danner Kappe over Nicherne og hænger glat ned ved Siden af dem. Paa venstre Væg to Indgange, begge med Fløjdøre, længst tilbage til et Forgemak, længere fremme til Kongens Værelse. Paa Væggene Malerier, alle af nyere Dato, mest Genrebilleder. Rundt om i Værelset mange Siddepladser, hyggelige og magelige.

Rummet beherskes af Udsigten derfra: over Slotspladsen, gjennem en Kolonnade, ned ad en kort, bred Gade, der atter skæres af en Hovedgade, begge med statelige Bygninger, hvor man Hus ved Hus, fra Tage og Vinduer seer Flagstænger med Faner, der vajer fra halv Stang.

Der ringes med Klokker over hele Byen.

Det er tidligt paa Eftermiddagen. Graavejr med faa Solblink.

FRANZ staaer i Hjørnevinduet og seer ud over Pladsen.

HERMAN kommer stilfærdigt fra Forgemakket.

Begge Lakajer er sørgeklædte.

HERMAN bliver staaende i Døraabningen og kalder dæmpet.

Franz.

FRANZ uden at vende sig.

Ja, jeg staaer og passer paa.

HERMAN

Er Herskaberne i Sigte?

FRANZ

Endnu ikke.

HERMAN seer paa sit Uhr.

Klokken er langt over Tiden. Bisættelsen maa være forbi.

FRANZ

Der er Trængsel overalt. Det er vel derfor, det trækker ud.

HERMAN nærmer sig langsomt Vinduet.

Er der stadig lige mange Mennesker?

FRANZ

Pladsen er kulsort.

Og de rører sig ikke af Stedet. De staaer bare stille og *seer*. Man kan ikke en Gang høre, at de er der.

HERMAN seer ud, hovedrystende.

De ligner slet ikke sig selv, som de plejer at være. Det er, ligesom det var helt nye Ansigter.

FRANZ

Det var ligedan før, da Herskaberne kørte til Kirke. Ikke en Lyd. Ikke saa meget som en Hilsen. Og det skjøndt hans Majestæt sad i aaben Vogn — med Haanden til Hatten — uafbrudt.

HERMAN sukker.

Bare vi dog snart kunde falde til Ro i den gamle Gænge. Det ender med, at hans Majestæt bliver syg. Han vender sig bort fra Vinduet og staaer trist og forknyt.

FRANZ lidt efter.

— Jeg tænkte det nok. De maa kjøre i Skridt.

HERMAN vender sig.

Kommer de?

FRANZ

Ja. Nu drejer de om Hjørnet.

Pause, i hvilken de begge seer ud ad Vinduerne.

HERMAN pludselig.

Hør!

FRANZ

Hvad er der?

HERMAN

Klokkerne ringer endnu — *efter* Begravelsen. — Og de har heller ikke hejst Flagene. De hænger stadig paa halv Stang — allesammen — hele Gaden igjennem.

FRANZ

Ja — det er underligt.

HERMAN gaaer lidt bort fra Vinduet.

Kort Pause.

FRANZ der bestandig seer ud.

Thronfølgeren kommer først.

HERMAN bortvendt.

Hilser de paa ham?

FRANZ

Nej. De *vil* ikke. Man kan tydeligt se, at de ikke vil. *Han* hilser ikke heller.

HERMAN

Hvad skal det dog blive til!
— Kan Du se Majestæterne?

FRANZ

Ja. De er lige bagefter. De sidder med hinanden i Haanden.

HERMAN

Herre Gud. De to gamle Mennesker. Han seer atter ud.

FRANZ

Hans Majestæt har lukket Øjnene. Han kan næsten ikke holde sig oprejst.

HERMAN

Det er godt, han har hendes Majestæt til at hjælpe sig over det.

FRANZ

Ja. Hun sidder der lige saa rank, som hun plejer van.

HERMAN som følger Vognen med Øjnene.

. . . Folk bøjer Hovederne — men de hilser ikke paa dem. Han sætter sig uvilkaarligt et Øjeblik.

10*

FRANZ lidt efter.

Nu hilser de.

HERMAN op.

Nu?

FRANZ

Ja. Paa Doktoren. Han kommer i den sidste Vogn sammen med hendes kongelige Højhed. — Og han hilser igen. Han tager Hatten af. Og Prinsessen slaaer Sløret til Side.

HERMAN

Hvad kan *det* hjælpe? — Han hører jo ikke *os* til.

FRANZ gaaer frem.

De kan lide hans Ansigt. De raabte for ham igaar, da han gik ud gjennem Kolonnaden.

HERMAN

Ja vist. Aviserne har havt travlt med at bringe hans Billede.

FRANZ nikker.

Det er for den Erklæring, han lod trykke forleden.

HERMAN

Kongefamiliens Medlemmer skal ikke skrive i Bladene.

FRANZ lytter.

Nu er Vognene i Porten.

Begge Lakajerne gaaer ud i Forgemakket og lader Dørene staa aabne efter sig.

De stiller sig op, udenfor, hver paa sin Side af Indgangen, og staaer afventende.

Nogle Øjeblikke efter kommer Kongefamilien ind i Værelset, langsomt, næsten tøvende.

Først DRONNINGEN ved KONGENS Arm.

Derpaa PALÆMONA og ALLAN.

Tilsidst EMIL.

Damerne er i dyb Sorg, Kongen og Emil i Generalsuniform, Allan i sort Kjole og hvidt Slips, ganske prunkløs.

Dronningen er meget bleg og ligesom stivnet, men stærkt behersket.

Kongen seer svag og nedtrykt ud, med et paafaldende sløvt og udslukt Blik i sine Øjne, og hans Gang er slap og træt. Han prøver uafbrudt at stramme sig op, men brister uvægerligt sammen efter hvert eneste Forsøg.

HOFMARSCHALLEN følger, men bliver staaende indenfor Døren.

KONGEN vender sig til ham.

Vi ønsker at være alene. Vi tager ikke mod Nogen.

HOFMARSCHALLEN bukker, forlader Værelset.

KONGEN og DRONNINGEN sætter sig, lidt fra hinanden, hver sin Stol.

PALÆMONA nærmer sig langsomt det forreste Vindue og bliver staaende i nogen Afstand fra det, vendt ud imod Pladsen.

ALLAN staaer i hendes Nærhed. Hans Udtryk er stramt, næsten sammenbidt, af undertrykt Bevægelse.

EMIL gaaer planløst, men dæmpet, op og ned i den anden Ende af Værelset.

Der er en kort Taushed, i hvilken man hører Klokkerne ringe.

DRONNINGEN hen for sig.

Min stakkels Dreng! — min stakkels, ulykkelige Dreng!

ALLAN vender sig stilfærdigt mod Forældrene.

... Hvorfor gjorde I ikke, som jeg bad Jer — og lod ham begrave uden al Pomp, ganske stille, derude fra Slottet, hvor han var død —?

KONGEN

Det *kunde* vi dog ikke. Han var jo dog min Søn. Han var dog Landets Thronfølger.

EMIL kommer frem.

Hvad havde det ogsaa nyttet —? i Jorden *maatte* han jo — ikke sandt?

DRONNINGN

Emil —

EMIL

*Naar*somhelst og *hvor*somhelst — for *Pøbel* havde vi altid været udsat.

ALLAN **pludselig med en vis Heftighed.**

Hvad var der skeet? — Er der Nogen, der veed det? — Hvorfor *spillede* det ikke?

DRONNINGEN **er faret sammen.**

Orglet —!

ALLAN

Orglet. Ja. Hvorfor kunde det ikke spille?

EMIL

Ondskab. Hvad Andet? — Der er jo saa mange Slags Folk, som har havt deres Gang i Kirken i de sidste Par Døgn — for Udsmykningens Skyld. Der har været En deroppe, som har bragt det i Ulave.

DRONNINGEN **stærkt afværgende.**

Nej, nej. Vi veed jo Ingenting.

EMIL

Veed vi ikke —?

DRONNINGEN

Det er hændt en Gang før.

EMIL

Hvilket?

DRONNINGEN

En Juledag, for en Del Aar siden, da kunde Orglet heller ikke spille — ganske uden Varsel.

PALÆMONA

Af hvad Grund?

DRONNINGEN

Det er et ældgammelt, kostbart Instrument. Det har staaet der, lige siden Kirken blev bygget. En Forskydning — eller en Sænkning — talte de om dengang. Og det er vel det Samme, som er indtruffet idag.

Der er bristet Et eller Andet — dybt inde i Værket — og saa er det blevet ... stumt.

Kort Stilhed. Emil gaaer, med et Skuldertræk, atter op mod Baggrunden.

KONGEN

— Da vi sad der og ventede — og det kom

ikke — det kom stadig ikke — — jeg kan føle det endnu — jeg kan føle *Tomheden* — som en Kulderystelse, helt ned i mine Knæ.

DRONNINGEN

Havde jeg blot kunnet græde! — — Det var *det*, der gjorde mest ondt.

PALÆMONA

Der var Ingen, der kunde græde. De sad blot stivnede — og maalløse — og vendte sig op imod Orglet.

Og da saa endelig Sangen tog fat, uden Musik, saa var det, som om hele Kirken foer sammen i Skræk.

KONGEN

Der var ingen Melodi — de *turde* næsten ikke synge —

DRONNINGEN

Nej. Det var derfor, jeg ikke kunde faa Luft — fordi Tonerne — de lød som lutter Angst. Der var Ingenting, der bar dem. Himlen — oven over — var lukket.

Ny Stilhed.

PALÆMONA

Og da saa Bispen begyndte at tale — Skrækken sad ogsaa i *ham.* Ordene rystede mellem hans Læber —

KONGEN

— der er ikke En, som har hørt, hvad han har sagt —

DRONNINGEN

— og Øjnene — som saae paa os, da det endelig var forbi, og vi rejste os for at gaa ud —

ALLAN bøjet over hende.

Mama —

DRONNINGEN

— *Angst* — ikke andet end Angst — hele Kirkegulvet over! — den samme, raadløse Angst!

KONGEN beroligende.

Men vi førte det dog til Ende. Alting gik, som det skulde, efter det fastsatte Ceremoniel.

DRONNINGEN

Til Ende, siger Du —? — til Ende! — Hun rejser sig i Bevægelse — Og Hjemtouren gjennem Gaderne! — og Pladsen dernede, som bestandig er myldrende fuld —

KONGEN rejser sig og seer mod Vinduet.

DRONNINGEN

— vi har langt tilbage — længere maaske, end Nogen af os her aner —!

ALLAN som Svar paa Kongens spørgende Blik.

Ja. De staaer der endnu. Folk er ikke gaaet hjem.

KONGEN nærmer sig det forreste Vindu.

Hvad skal det betyde? — hvad venter de efter? — Der er jo ikke Mer at se.

EMIL ligesaa.

Er der ingen Politi?

PALÆMONA

Hvorfor? — De gjør jo ingen Optøjer. De

trænger ikke en Gang paa. De følger bare Strømmen.

KONGEN nervøst og ubehersket

De *skal* gaa hjem. Jeg vil have, de gaaer hjem. Hvorfor samler de sig dernede?

PALÆMONA

Jeg veed ikke. Men jeg kan forstaa, at de gjør det.

KONGEN

Hvad er det da, de vil?

EMIL

Ja, hvad er det, de pønser paa?

Det er jo ikke *os*, der har forbrudt os — hverken Papa eller Mama — eller jeg! Der er vel Ingen, som med Grund kan rejse Anklage mod *os*!

PALÆMONA

De anklager ikke heller.

EMIL

Hvad gjør de da?

PALÆMONA med et umærkeligt Smil.

De haaber, troer jeg. De gaaer dernede og haaber.

EMIL

Haaber — paa hvad?

PALÆMONA

Paa, at Et eller Andet ... kunde ske.

EMIL

Hvad skulde der ske?

KONGEN hidsigt.

Ja, hvad skulde der ske?

Jeg taaler det ikke længer. Hvad stirrer de for? De bør dog tage Hensyn til vore Følelser — til mine og Dronningens Følelser. *Vi* har vel ogsaa et Privatliv. Mit har altid været mig helligt — saa bør det ogsaa være det for *dem*.

Eugen er jo død, han er ude af Verden. De maa vel engang kunne unde os — *Fred*.

Han synker stønnende sammen i en Stol.

Kort, pinefuld Taushed.

DRONNINGEN **staaer og betragter Kongen med et raadvildt, fortvivlet Ansigt.**

ALLAN **nærmer sig hende.**

Mama — for *vor* Skyld — tænk lidt paa Dig selv. Gaa op og hvil Dig — blot et Par Timers Tid.

DRONNINGEN **i en Uro, der efterhaanden overvælder hende.**

Aa nej — aa nej — jeg tør ikke være alene. Bed mig ikke om det. Jeg maa have Jer omkring mig. Vi maa ikke gaa hver til Sit og lægge os paa en Seng og ligge og stirre paa en Væg og mure os inde, hver med sine sorte Tanker —

ALLAN

Der seer Du selv, hvor oprevet Du er.

DRONNINGEN

Jeg *kan* ikke, Allan. Vi maa være sammen. Vi maa tale os ud. Vi maa komme paa det Rene —

ALLAN

Paa det Rene —?

DRONNINGEN

Ja. Vi har gaaet her, hver for sig, og skubbet det fra os. Vi har sagtens haabet, at vi alligevel, saa lempeligt, kunde smøge Ulykken af os. Men idag har vi følt det — saa bittert, som vi kunde — jeg kan svare for mig selv — at Guds Haand — den ryster man ikke af sig. Hun synker ned i en Stol.

EMIL sætter sig hos hende.

Blot se at komme over det, Mama, det er *det*, vi maa tænke paa.

DRONNINGEN

Komme over det, min Dreng, det er der Ingen af os, der gjør, saalænge vi lever.

EMIL

Jamen hvad da? — hvad vil Du da have, vi skal gjøre?

DRONNINGEN

Jeg vil have, at den Fred, som din Fader beder om — den *Smule* Fred, vi kan faa — at den skal vi *enes* om at finde.

Men vi finder den ikke ved at trodse Folks Dom eller ved at hæve os over den. Den Angst, der er *i* os, den maa vi igjennem. Der er intet Haab udenom. Vi maa komme i Møde og ikke støde fra os. Vi maa hjælpes ad, saa at Sorgen kan *forene* os med dem derude — og ikke skille os fra dem. For Sorgen er ogsaa deres. Men det er *os*, der har voldt den.

EMIL haardt.

Det er Eugen, der har voldt den.

DRONNINGEN

Ja. Men det er *os*, de maa tilgive.

EMIL rejser sig.

Vi — er vel de Samme — nu som før.

DRONNINGEN lukker Øjnene.

Nej, Emil. Vi er ikke . . . de Samme.

EMIL bruser ud.

Saa er det, fordi — — ene og alene fordi —

DRONNINGEN seer paa ham.

EMIL

Havde *jeg* maattet raade, saa havde vi været det.

DRONNINGEN

Du — maattet raade?

EMIL

Ja. For saa var Sandheden *aldrig* blevet sagt. Og det er *der*, hele Jammeren ligger.

DRONNINGEN

Tro ikke *det.*

EMIL i stærk Ophidselse.

Dysset ned! dysset ned! — det er *det*, den burde have været. Og ikke blæst ud, af os selv, for alle Vinde.

DRONNINGEN vil tale.

EMIL

Ja — de havde sladret og skumlet og bagtalt. Og det havde taget sin Tid. Men saa havde de glemt det, saaledes som saa meget Andet er blevet glemt — eller lavét til Even-

tyr — i de Kredse, vi tilhører. Og vi havde ikke siddet her og krøbet sammen, med en Følelse, som om Jorden var taget bort under vore Fødder.

DRONNINGEN i Oprør.

Hvad mener Du? — jeg forstaaer ikke, hvad Du mener?

EMIL

Spørg Papa, om det var efter *hans* Sind, at Allans Erklæring blev bekjendtgjort. Til Kongen, udfordrende. Papa —?

KONGEN

Nej. Jeg tilstaaer, jeg er opdraget til en anden Art af Sandhedsfølelse. Men Mama forlangte det af mig.

DRONNINGEN stærkt.

Den Erklæring — det er jo den, der har reddet os. Det er jo Sandheden, der har reddet os.

Vi *har* jo prøvet det, Du siger. I de første Dage — da forsøgte vi jo paa det. Da dys-

sede vi jo ned. Vi var fejge nok til det. Og hvad blev Følgen? — at det ene Rygte, løgnagtigere og skamløsere end det andet, kom i Omløb. Og de hujede af os! de spyttede paa Ruderne af den Vogn, jeg sad i!

Men da Allans Erklæring kom, da blev de stille. For da fik de Respekt.

Og det er den Respekt, vi maa bygge paa. Vi har slet ikke Andet.

EMIL **sætter sig, bortvendt, lidt fra de Andre.**

DRONNINGEN **taler sig varm.**

Allan er det eneste myndige Menneske af os Alle. Og lad os takke ham, fordi han selv har gjort sig til det. *Vi* kan visselig ikke give os Æren derfor.

Jeg saae det jo før, da vi kjørte fra Kirke, og han kom og hjalp os til Vogns! De fik Taarer i Øjnene — de stod der med et Udtryk, som om de bad om at trykke hans Hænder — —!

ALLAN

Det var Dig selv, Mama, som de trængte til at vise deres Deltagelse.

11*

DRONNINGEN Taarerne kommer op i hende.

Ja. Fordi jeg er *din* Moder. De takkede mig, fordi jeg ogsaa har givet dem — *Dig*.

ALLAN forpint.

Aa — Mama.

DRONNINGEN brister pludselig i Graad.

Vi maa ikke fortvivle. Hun tager Allans Haand og drejer ham om imod sig. Allan — vi maa ikke fortvivle.

ALLAN seer paa hende.

Der er *det*, som er værre end Fortvivlelse.

DRONNINGEN

Værre?

ALLAN

Usikkerhed.

DRONNINGEN

Kjender *Du* den Følelse?

ALLAN vender Ansigtet bort.

DRONNINGEN **rejser sig i Angst.**

Allan! Du maa blive herhjemme! Du maa ikke forlade os!

ALLAN **tager hende om Skuldrene.**

Gjør mig nu den Tjeneste, Mama — gaa til Ro. Jeg skal følge Dig op.

DRONNINGEN **kaster sig om hans Hals i stærk Graad.**

Du maa ikke tage bort! Du maa ikke tage fra os!

ALLAN

Nej, nej. Se blot at blive rolig. Jeg skal sidde hos Dig, til Du er falden i Søvn.

Han tager hende under Armen og gaaer et Par Skridt med hende henimod Døren til Kongens Værelse.

I det Samme aabner HOFMARSCHALLEN Døren til Forværelset.

EMIL **rejser sig.**

Hvad nu?

HOFMARSCHALLEN **hvis Ansigt er spændt og uroligt.**

Det er Grev Hefty, som gjentagne Gange har spurgt, om hans Majestæt vil tage imod ham.

ALLAN **standser med Dronningen.**

Grev Hefty?

KONGEN

Vi tager ikke mod Nogen. Det har jeg jo sagt.

HOFMARSCHALLEN

Det er Greven meget magtpaaliggende. Han beder i hvert Fald om en Samtale med Prins Allan.

ALLAN **studser et Øjeblik.**

Med *mig*?

— Senere. Jeg skal sende ham Bud.

DRONNINGEN **som strax har taget sig stærkt sammen.**

Nej. Nej. Bed Greven komme ind.

ALLAN **vil tale.**

DRONNINGEN

Jeg vil høre hans Ærinde med det Samme. Det gjælder jo dog *os*.

HOFMARSCHALLEN **ud i Forgemakket.**

DRONNINGEN

Han er *din* Ven. Saa er han ogsaa *vor.* Er noget Menneske i Stand til at raade os vel, saa er det *ham.*

Kort Pause, i hvilken KONGEN rejser sig.

GREV HEFTY fra Forgemakket. Han er i Gala efter Bisættelsen. Hans Udtryk er præget af en dybt alvorlig og urolig Sindsstemning, og denne bryder af og til stærkt frem gjennem den formelle Holdning, han paatvinger sig.

ALLAN bliver staaende hos Dronningen.

EMIL hos Kongen.

PALÆMONA ved Vinduet i Forgrunden.

HEFTY gaaer med en ærbødig Hilsen frem imod Kongen.

Jeg beder Deres Majestæt tilgive, at jeg saa indtrængende bad om Foretræde, og jeg takker, fordi dette naadigst er blevet mig tilstedt.

KONGEN formelt.

De er os altid velkommen.

DRONNINGEN

Vi veed jo, at De søger os for *vor* Skyld og ikke for Deres egen.

Kort Pause. HEFTY staaer urolig og afventende.

KONGEN

De har en Meddelelse at gjøre hendes Majestæt og mig — som er af Vigtighed?

HEFTY bøjer bejaende Hovedet.

KONGEN

Vi er rede til at høre paa Dem.

DRONNINGEN

Er det ... paa egne Vegne, at De kommer?

HEFTY

Baade Ja og Nej, Deres Majestæt.

Jeg møder uden Mandat, og dog betænker jeg mig ikke paa at sige, at jeg staaer her som Udsending fra alle de Tusinder, hvis Tanker idag — ligesom mine egne — bestandig og hvileløst kredser her omkring Slottet.

KONGEN

Ja, ja. Det er ligesom en Forfølgelse. Hvis De kan, saa skaf de Mennesker bort.

DRONNINGEN griber ind, nærmest henvendt til Kongen.

Hvorfor? — de tænker jo ikke paa Ondt. At

de *er* her, det er jo kun et Tegn paa, at de synes, vi hører dem til. Hvad hjælper det, at de gaaer hjem? De kredser jo alligevel om os. Hele Landet over kredser de om os idag — hvileløst, som Grev Karl siger. Vender sig mod Hefty; med stor Varme. Ja — kan De skaffe os blot det ringeste Haab om *Hvile*, saa vil jeg velsigne Dem, fordi De er kommet herop.

HEFTY

Jeg vil forsøge derpaa, Deres Majestæt. Og jeg takker Dem, fordi De letter mig Ordet. De vil ikke misforstaa min Oprigtighed.

DRONNINGEN

Nej, nej. Tal, som De tænker. Hun sætter sig.

KONGEN bliver staaende og giver ham med Haanden Tegn til at fortsætte.

HEFTY vendt mod Kongen; han taler nu med stor Fasthed, uden at ledsage sine Ord med ydre Ærbødighedstegn.

Først og fremmest, Deres Majestæt — her maa tilvejebringes en Situation — en Art Frist — der giver os Fred til at overveje.

Her maa . . . skaffes Henstand, som vi Retskloge siger.

DRONNINGEN

Ja — ja —

HEFTY bestandig til Kongen.

Det er ikke Vrede, der i disse Dage har bragt Uro i alle Sind — ikke heller Forargelse. Det er ... *Utryghed.* Og vi trænger til at faa — jeg finder ikke noget andet Udtryk — ligesom en Højesteretsdom over os, for at blive den Utryghed kvit.

Vi har en Fornemmelse — jeg har den selv — derfor tør jeg udtale den — som om der er skeet et Brudd i det Statslegeme, vi tilhører. Og det Brudd maa heles, hvis vi sundt og sikkert skal kunne fortsætte vor Existens.

Jeg beder Deres Majestæt tilgive mig. Men naar jeg taler mit Folks Sag, saa taler jeg jo ogsaa Deres.

Kort Pause.

KONGEN sætter sig, overvældet og forvirret.

DRONNINGEN roligt.

Og den . . . Højesteretsdom — hvem skal fælde *den*?

HEFTY

Det kan kun Folket selv, Deres Majestæt.

Men den maa ikke fældes i et Øjebliks Vilderede, af Sind, som er ude af Ligevægt. Den bør falde efter modent Overlæg henvendt til Kongen — og i god Forstaaelse med Deres Majestæt selv.

KONGEN smiler uforstaaende.

Naturligvis. I god Forstaaelse. Han rejser sig og staaer stiv. De kjender mig, Grev Hefty. Jeg er en Mand, som under hele min Regering altid har været villig til Forstaaelse, og som, ikke mindre, skal være det i Fremtiden.

HEFTY

Det var just det Svar, som jeg turde vente af Deres Majestæt.

KONGEN nervøst.

Men jeg maa sige — — det forekommer mig

— jeg forstaaer ikke, hvorledes De egentlig har *tænkt* Dem —?

DRONNINGEN

De talte om en Situation, der kunde . . . bane Vej —?

HEFTY

Ja.

DRONNINGEN

Kan De foreslaa en bestemt?

HEFTY

Alle Bestræbelser, Deres Majestæt, bør fornuftigvis gaa ud paa, at Hovedstaden snarest kan falde til Ro. Og for at opnaa dette Resultat vil det sikkert være af afgjørende Betydning, saafremt Deres Majestæter — han vender sig mod Emil — og Deres kongelige Højhed — for nogen Tid, maaske kun for et Par Dage — vilde forlade Byen.

EMIL i pludselig Opfaren.

Vi skulde *flygte!*

DRONNINGEN rejser sig myndigt og standser ham ved en Haandbevægelse.

HEFTY til Kongen.

— Jeg tilføjer, at jeg igaar var tilsagt til en Conference med Ministrene, hvor alle Thingets Partier var repræsenterede.

Hvad jeg her har tilladt mig at foreslaa Deres Majestæt, fremkom *der* som et almindeligt Ønske. Og det blev besluttet, at man imorgen, gjennem en dertil udvalgt Deputation, vilde overbringe Deres Majestæt . . . dette Ønske.

Det er derfor, jeg idag har tilladt mig, paa denne usædvanlige Maade, at søge Audiens. Jeg tør nemlig formode, at Deres Majestæt kunde foretrække, ved selv personlig at tage Beslutningen, paa den Vis at forhindre enhver Henvendelse ad officiel Vej.

DRONNINGEN

Naturligvis. Og vi — hans Majestæt og jeg — takker Dem, Grev Hefty, for den Vennetjeneste, De har viist os.

KONGEN bifalder hendes Ord med et Par uvilkaarlige Nik.

Kort Taushed.

DRONNINGEN søger Heftys Blik.

... Er det Alt, hvad De har at sige? De har ikke — andet Budskab her til Slottet?

HEFTY efter et Øjebliks Tøven.

Jeg ønsker en Samtale med Prins Allan.

KONGEN forundret.

Med Allan?

ALLAN kort.

Jeg er til din Tjeneste.

HEFTY til Kongen.

Men forinden beder jeg Deres Majestæt om at give mig et endeligt Svar. Jeg anseer det for i høj Grad betydningsfuldt, hvis jeg strax, telefonisk, kan underrette Conseilspræsidenten.

KONGEN staaer og mumler uden at kunne finde Ord.

EMIL dæmpet til ham.

Papa —!

DRONNINGEN

Som De selv antydede, Grev Hefty, Deres

Forslag foregriber hans Majestæts eget Ønske. I Aften, senest imorgen tidlig, forlader vi Alle Byen, paa ubestemt Tid.

HEFTY bukker.

Jeg takker Deres Majestæt.

Han trækker sig et Par Skridt tilbage og vender sig spørgende mod Allan.

ALLAN

Du kan træffe mig her.

HEFTY bukker paany og forlader Værelset.

KONGEN i et pludseligt, ubeherskel Udbrud.

Jeg vil ikke *der*ud! — jeg vil ikke *der*ud!

DRONNINGEN

Nej. Vi flytter til Havslunde. Det er jo din egen Plan. Du talte selv om det igaar.

KONGEN i stor Uro.

Hvad *er* det, her gaaer for sig? — hvad er det, de vil have mig til?

DRONNINGEN

De viser Dig det Hensyn at skaffe Dig Ro.

Det faaer Du ikke her. Og jeg ikke heller. Derude paa Landet — der kan vi sidde sammen i Solskinnet og folde vore Hænder i Fred. Det er *det*, vi trænger til.

KONGEN

Hvorfor bad han om at tale med Allan?

DRONNINGEN

Det skal *jeg* sige Dig, naar vi bliver alene.

KONGEN

— — Ministrene havde holdt Møde —? — de har jo indgivet deres Demission —?

DRONNINGEN

De har taget den tilbage paa Grund af Landesorgen.

KONGEN

Rigtig. Ja vist. Det havde jeg glemt. De har taget den tilbage. Med et Suk, ligesom befriet. Ja — saa kan jeg vel forsvare at tage bort. Han sætter sig.

EMIL der har gaaet urolig op og ned i Stuens Baggrund, og hvis Ophidselse er steget, hver Gang han fra Hjørnevinduet har seet ud over Pladsen, kommer nu frem.

Gjør det ikke, Papa. Betænk Dig i Tide. Jeg giver Dig et godt Raad. Der er dog sandelig Grænser for, hvad Du bør lade dig byde.

KONGEN i ny Uro.

Lade mig byde?

DRONNINGEN

Emil!

EMIL ikke uden Ærbødighed.

Ja — med *din* Tilladelse, Mama — jeg har vel ogsaa et Ord at sige. Greven burde aldrig have havt den Besked, som han fik. Jeg veed nok, hvad Svar der havde passet.

ALLAN skarpt.

Hvilket?

EMIL

Det eneste, som forslaaer. Haardt imod Haardt.

Lad Vagten dernede rykke ud og rydde Pladsen.

PALÆMONA

Emil —

EMIL

Denne evige Given-op — hvad fører den til? Det ender jo med, at de mister den sidste Rest af Underdanighed —!

ALLAN myndigt.

Man giver ikke op, Emil, fordi man giver efter. Her *maa* gives efter — baade af Papa — og af *Dig* — og af . . . os Alle.

Kort Pause.

KONGEN rejser sig.

Jeg er træt. Jeg gaaer ind til mig selv. Hvad kan Klokken være bleven? Han gaaer besværligt et Par Skridt, vender sig derpaa til Emil. Kom og giv mig din Arm.

DRONNINGEN

Ja, gaa ind med din Fader, Emil. Jeg kommer strax efter.

KONGEN gaaer, med Emil under Armen, hen imod sit Værelse vender Hovedet.

Du havde Noget at sige mig —!

DRONNINGEN

Du skal snart faa det at vide.

KONGEN gaaer med EMIL langsomt ind i sit Værelse.

ALLAN tager Dronningen ind til sig og siger med stor Ømhed.

Mama — Du har ikke Kræfter til alt dette.

DRONNINGEN

Idag har jeg. Imorgen maaske ikke. Derfor maa det gjøres idag. Hun seer et Øjeblik paa ham.

Tør jeg, Allan? — Du maa svare mig, om jeg tør.

ALLAN

Hvilket?

DRONNINGEN

Sige det til ham — *det*, som ingen Anden end jeg kan faa ham til at forstaa.

ALLAN møder hendes Blik.

Det . . . *skal* jo siges.

DRONNINGEN med et Smil.

Tak. Hun gaaer ind til Kongen.

Kort Pause.

12*

PALÆMONA gjør, tøvende, Mine til at følge efter Dronningen.

ALLAN seer hen paa hende og siger derpaa i en paafaldende fast og besluttet Tone.

Palæmona.

PALÆMONA standser.

Ja.

ALLAN

Vil De høre et Øjeblik paa mig?

. . . Men De maa sætte Dem — her — herhenne — saa nær, at jeg kan naa Deres Haand. Han har sat sig.

PALÆMONA sætter sig hos ham uden Forundring.

ALLAN

Jeg maa spørge Dem om det — nu — før Hefty kommer tilbage. Jeg maa vide det — for min egen Skyld. Jeg maa have den Vished.

Engang — naar Deres sorte Kjole er gjemt bort — naar vi har fundet og bevaret saa megen Fred, at vi paany kan tænke paa os selv — — vil De saa være min Hustru?

PALÆMONA smiler til ham gjennem Taarer.

Jeg har aldrig været viet til Andre end Dem. Saa maa jeg vel blive Deres Hustru.

ALLAN tager hendes Haand.

Tak. Han sidder og holder den i sin og seer paa hende, ømt og trygt, uden at tale. Der falder Ro over hans Træk.

PALÆMONA

Hvor i Verden De saa var, og *hvad* De end var, saa vilde jeg komme til Dem, saa saare De bad mig. De kan sætte en Krone om mit Haar, Allan — eller De kan binde et rødt Kors om min Arm — jeg skal bære dem begge til Deres Ære og med samme Glæde.

ALLAN smiler.

Lykken — Palæmona — er en grumme vemodig Historie.

PALÆMONA gjengjælder Smilet.

Jeg synes ikke, den bliver mindre for *det.*

De sidder tause hos hinanden i nogle Øjeblikke. Saa rejser ALLAN sig pludselig.

ALLAN

Nu er han derude.

PALÆMONA rejser sig.

— Fik De saa *Vished*?

ALLAN

Ja.

HEFTY kommer tilbage fra Forgemakket. Han standser indenfor Døren, da han seer Prinsessen.

PALÆMONA hilser paa ham med et uvilkaarligt, lykkeligt Smil og gaaer hurtigt ind i Kongens Værelse.

HEFTY nærmer sig Allan, en Kjende tøvende og standser, efter faa Skridt, under hans Blik.

De to Mænd staaer et Øjeblik og seer hinanden fast ind i Øjnene.

ALLAN

Du har telefoneret med Ministeren og meddelt ham Familiens Beslutning?

HEFTY

Ja.

ALLAN

Var han tilfreds?

HEFTY gjør et Skridt hen imod ham.

Jeg fortalte ham, at den Samtale, jeg har bedt Dig om, vil finde Sted nu. Han haabede —

ALLAN afbryder ham med en Haandbevægelse og siger derpaa et Øjeblik efter, ganske jævnt.

Sæt Dig ned. Vi har god Tid. Han sætter sig.
Jeg maa have et nøjagtigt Referat.

HEFTY sætter sig.

ALLAN

Det Møde, Du var med til — *der* blev det altsaa besluttet, at Papa — — at Kongen maatte bringes til at indsee, at hans Tid, nu, er forbi?

HEFTY

Ja.

ALLAN

Hvorledes gik det til? — Fortæl mig. — Hvad blev der sagt?

HEFTY

Ja — — det Hele var jo ... saa rent udenfor alle Former.

De var slet ikke sig selv, saaledes som de ellers holder af at vise sig, alle de store Herrer af den lille Politik. Det var blot en Hob bevægede og bedrøvede Mennesker, der var kommen sammen. De gik rundt mellem hinanden ganske uden Personsanseelse og trykkede Hænder. Jeg selv stod længe og talte med en Socialist, som jeg aldrig før har hilst paa, og som jeg næppe kjendte af Navn.

Og det varede længe, inden Forhandlingen blev almindelig. Det var, som om Alle følte, at det, de havde paa Hjerte, det var ... for Meget — — det var ikke til at udsige.

ALLAN

Blev der ... talt ilde om Papa?

HEFTY efter et Øjebliks Tøven.

Din Fader er ligesom bleven afsløret gjennem Eugens Ulykke. Det var *det*, der blev sagt. Der er faldet over ham et Jammerlighedens Skjær, som han aldrig forvinder.

ALLAN

Er *det* nu ikke ... uretfærdigt?

HEFTY

Det er følgerigtigt, simpelt hen.

Det Tillidens Grundfæste, som er Forudsætning for ethvert Samarbejde mellem alvorlige Mænd, det har din Faders holdningsløse Udvendighed — hans arrogante laisser-aller — for længe siden berøvet ham. Og nu — under den store Vaande, hvor vi havde siddet fast i et Uføre af falske Forklaringer, hvis *Du* ikke havde talt — nu er det, som om hele Befolkningen med eet Slag har faaet Luft for den samme Ringeagt.

ALLAN

Var det *de* Ord, der blev sagt?

HEFTY

Ja. Og de blev sagt med den haardnakkede Inderlighed, som er Selvopholdelsesdriftens sikreste Kjendetegn.

Det Samlingspunkt for Nationen, som Kongen betyder, det kan din Fader ikke længer være.

ALLAN rejser sig langsomt.

Mama har forstaaet det. Og hun siger det til ham.

ALLAN gaaer lidt om i Værelset, tilsyneladende helt rolig. HEFTY rejser sig og følger ham med Øjnene.

ALLAN standser i Hjørnevinduet, seer ud over Pladsen og vender sig derpaa langsomt mod Hefty.

De to Mænd betragter paany hinanden i nogle Øjeblikke.

ALLAN

Talte I ogsaa om Emil?

HEFTY

Ja.

ALLAN

Hvad blev der sagt?

HEFTY

Der blev stille i Salen, hver Gang hans Navn kom paa Tale.

ALLAN

Han har dog en Slags Ret.

HEFTY

Formelt — ja. Reelt — bestemt ikke.

ALLAN seer fast paa ham.

— Blev der foretaget nogen Afstemning?

HEFTY gjengjælder Blikket.

Nej. Det var ikke nødvendigt.

Et Øjebliks Taushed. Saa gaaer ALLAN hurtigt hen og aabner Døren til Forgemakket.

ALLAN taler ud.

Er Doktor Shaw her paa Slottet?

FRANZ svarer udenfor.

Ja.

ALLAN

Jeg ønsker at tale med Doktor Shaw. Han lukker Døren og gaaer frem i Stuen.

HEFTY forundret.

Hvorfor?

ALLAN

Forstaaer Du ikke *det*?

HEFTY

Nej. Hvorfor sender Du Bud efter *ham*?

ALLAN

Fordi Øjeblikket er kommet.

HEFTY

Øjeblikket?

ALLAN

— til at gjøre mit Testamente.

HEFTY hen mod ham med et pludseligt Udbrud.

Allan —!

ALLAN staaer en kort Stund med lukkede Øjne.

Jeg har vidst det. Lige siden den Nat, Eugen døde, har jeg vidst det.

Han sætter sig. Bevægelsen overmander ham efterhaanden.

... Aa — den Tid, det har været! — Jeg har knap faaet Fugls Søvn i mine Øjne i de sidste ti Døgn. Han seer op, sidder nu og halvsmiler. Saa er jeg staaet op og er gaaet ud. Lange Veje har jeg vandret — hele Byen igjennem. Den var skjøn i disse tidlige Timer — som den laa der i det blide Lys, som Luften er fuld af nu ved Sommertid, kort før Solen staaer op. Jeg elsker det Lys, og jeg *takker* det. For just i det stille Skjær af Dugg — og af Gry — fandt Byen og jeg den fortrolige Tone, som vi trængte til — efter de mange Aars Adskillelse. Jeg har havt en Fornemmelse, naar jeg gik igjennem de

lydløse Gader, som om den lod mig lytte til dens Hjerte og lægge Haanden om dens Puls. Og jeg har mærket — i mit eget Hjerte — en vaagnende Fryd ved at være hjemme, som jeg aldrig har troet, jeg skulde opleve ... og vel knap nok har brudt mig om.

Helt ude i Frihavnen har jeg været og taget min Hat af for det Ny. Og jeg har staaet midt i den gamle By, nede ved Kanalen, og spyttet i Vandet sammen med en bedaget Matros — som fortalte om min Bedstefader ... og om Krigen, han havde været med i, længe før *jeg* blev født ...

Han har rejst sig og gaaer et lille Slag hen over Gulvet.
Kort Stilhed.

HEFTY gaaer hen til ham, i stærk Bevægelse, og trykker hans Hænder.

ALLAN

Du skal Ingenting sige. Hvad jeg kan udrette her, som borgerlig Konge i et borgerligt Land, det er ikke stort. Af Magt og Ære var der Mere for mig at hente i den Stilling, jeg selv havde skabt mig.

Men er det *mig*, I samles om, fordi I mener,

at *jeg* er den, der samler Jer *bedst*, saa ligger mit Liv og min Gjerning ogsaa der, hvor I vil have det. Han rejser Hovedet.

Og jeg troer, I har Ret.

HEFTY

En Mand som Du, paa Kongens Plads her i Riget — hans *Magt* vil være ubegrænset, hvor begrænset hans Magtfuldkommenhed end kan siges at være.

ALLAN afbryder med et Smil.

Smukke Ord, kjære Ven! — og de klæder ikke *Dig*. Lad *deres* Tid være forbi her i Landet. Og lad os to enes om at give det noget Bedre i Stedet.

DR. SHAW kommer fra Forgemakket.

ALLAN

Shaw! Han gaaer hen til ham, tager hans Hænder og seer paa ham. Gamle Kammerat! Da Shaw staaer og stirrer paa ham. Jeg bliver her. Vil De blive hos mig?

SHAW

Ja. Lidt efter; forstaaer. Jeg vidste det.

ALLAN

De skal faa det skjønneste Laboratorium, som De nogensinde har drømt om. Og et helt Hospital, naar vi kommer saa vidt.

SHAW smiler.

Ja — det er jo Pengene, det hidtil har knebet med.

ALLAN lægger sin Arm om hans Skulder.

. . . Og saa, Shaw! — i en tidlig Morgenstund eller i en sildig Nattetime — saa kommer jeg til Dem.

Og saa sidder vi to sammen og kigger paa alle de smaa usynlige uansvarlige Dyr . . . som regerer Verden.

Døren aabnes til Kongens Værelse. SHAW og HEFTY trækker sig lidt tilbage.

DRONNINGEN kommer langsomt ind og gaaer frem i Stuen. PALÆMONA følger, men bliver staaende tæt indenfor Døren.

ALLAN mod Dronningen.

Mama —

DRONNINGEN med en vis Højtidelighed.

Jeg har talt med Kongen. Og han har givet

sit Samtykke. Han ønsker selv at trække sig tilbage fra Regeringen.

Kort Stilhed.

Og han beder om en Samtale med sin næstældste Søn.

Vil Du gaa ind til ham?

ALLAN

Ja. Jeg er rede.

DRONNINGEN med et Udraab hen imod ham.

Allan—?

ALLAN

Jeg har givet mit Ord. Han tager begge hendes Hænog bøjer sig ned over dem. Giv *Du* mig din Velsignelse.

DRONNINGEN lyst og fast.

Det Menneske, Du er blevet iblandt os, det er *det*, der gjør Dig til Konge . . . over os.

Solen falder straalende ind gjennem Vinduerne.

